

МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

**ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА”**

31 март 2023 г.



**ДП НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА**



Съдържание

Междинен индивидуален доклад за дейността	i
Междинен индивидуален отчет за приходите и разходите	1
Междинен индивидуален счетоводен баланс	2
Междинен индивидуален отчет за собствения капитал	3
Междинен индивидуален отчет за паричните потоци по прекия метод	4
Пояснения към междинния индивидуален финансов отчет	5



МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“
КЪМ 31.03.2023 г.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ, Компанията, предприятието) е със статут на държавно предприятие съгласно чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, образувано на основание на чл. 9 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ) и е регистрирано с решение на Софийския градски съд №1 от 15 януари 2002 г., вписана в регистъра под №948, том 18, стр. 32 по ф.д. №23/2002 г. Седалището и адресът на управление на Компанията е: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

НКЖИ е създадена при преобразуване на Национална компания „БДЖ“ чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. и е правопреемник на отделените активи и пасиви в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура, съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г. Предприятието е управител на железопътната инфраструктура.

Едноличен собственик на капитала на Компанията е държавата чрез министъра на транспорта и съобщенията. Органи на управление, съгласно Закона за железопътния транспорт са министърът на транспорта и съобщенията, управителен съвет (УС) и генерален директор.

За отчетния период Управителният съвет на НКЖИ е в състав: Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Кръстев, инж. Марио Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Гълъбов, инж. Златин Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Крумов.

Генерален директор на Компанията е инж. Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Златин Крумов.

В Компанията е назначен Одитен комитет със заповед на министъра на транспорта и съобщенията в състав: Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Катя Атанасова и Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,ява връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Борис Йовчев.

НКЖИ има следната структура на административно-стопански териториално обособени звена: Управления на движение на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив; Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Пловдив, Шумен и Бургас; Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП); Поделение „Сигнализация и телекомуникации“ (СиТ); Център за професионална квалификация (ЦПК).

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е едноличен собственик на дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД, което приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на НКЖИ от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед №ПД-137/17.07.2020 г. на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на НКЖИ да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №12-10/21 от 27.10.2021 г., срокът на ликвидацията на дружеството е удължен с една година до 30.10.2022 г. и с Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №31-10/22 от 21.10.2022 г., срокът на ликвидация на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2022 г.

Компанията е свързано лице с асоциирани предприятия „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД, в което притежава 49% дялово участие, акционерно участие в „Зона за обществен достъп-Бургас“ АД с 20% от акционерния капитал и малцинствено участие в ЗАД „Алианс България“ от 2,796%.

Дейностите в предприятието са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

Предмета на дейност на НКЖИ, определен в чл.10 от ЗЖТ е:

- Осигуряване използването на железопътна инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия;
- Извършване на дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура;
- Определяне и събиране на инфраструктурните такси (ИТ) от лицензираните железопътни превозвачи в съответствие с методика, приета от министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията;
- Разработване на графика за движение на влаковете, съгласувано със заявителите, а за пътническите превози – и с общините;
- Управление на влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност;
- Приемане на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура за извършване на превоз при публично обявяване на капацитета на железопътната инфраструктура и предоставяне на достъп при условията, предвидени в ЗЖТ;
- Приемане и изпълнение на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура във връзка с изпълнение на възложените им задължения за извършване на обществени превозни услуги;
- Изготвяне, поддържане и съхраняване на регистър, съдържащ данни за земята и обектите на железопътната инфраструктура;
- Разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт;
- Предоставяне на други услуги.

Компанията осъществява международно сътрудничество чрез участието си в: Международен съюз на железниците (UIC), Общност на европейските железопътни и инфраструктурни компании (CER), Организация за сътрудничество на железниците (ОСЖД), Организация на европейските управители на железопътна инфраструктура “RailNetEurope” (RNE).

НКЖИ участва и в регионални сдружения и обединения за сътрудничество в железопътния транспорт като Югоизточната регионална група (SERG) и Асоциация коридор X Плюс. От 2017 г. Компанията е пълноправен член на Платформа на управителите на железопътна инфраструктура в Европа (PRIME). НКЖИ участва активно в дейността на управителните органи и работните групи на Товарен Железопътен Коридор №7 „Ориент/Източно-Средиземноморски“, който е единствения действащ европейски железопътен коридор преминаващ през територията на Република България. От 2018 г. Компанията е бенефициент по Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства по линия на „Механизъм за свързване на Европа“ (MCE) за осъществяване на дейности по установяване и развитие на Товарен Железопътен Коридор №10 „Алпи-Западни Балкани“ по маршрут Залцбург - Вилах - Любляна - Загреб / Вайс / Линц - Грац - Марибор – Загреб /- Винковци / Вуковар - Товарник – HR / SRB граница - Белград - граница SRB / BG - София - Свиленград - граница между България и Турция, съгласно Изпълнително Решение на ЕК C(2018)1625 на Комисията от 22/03/2018.

Като управител на железопътната инфраструктура в Република България, НКЖИ организира дейността си в съответствие с 5-годишен договор с държавата, представлявана от министъра на финансите и от министъра на транспорта и съобщенията, от една страна, и НКЖИ, от друга страна по чл. 25 (1) от ЗЖТ, 10-годишна програма за развитието на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура и нейната безопасна и надеждна експлоатация, включително при бедствия, терористични действия и военни конфликти по чл. 27 от ЗЖТ, годишна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура по чл. 28 от ЗЖТ, бизнес програма за пет годишен период по Закона за публичните предприятия.

Развитието на железопътния транспорт, като транспорт с по-малко негативно въздействие върху околната среда е приоритет на националната транспортна политика. Усилията са насочени към изграждане на модерна, оперативно съвместима железопътна инфраструктура. Изпълнението на

големите инфраструктурни железопътни проекти подкрепя икономическия растеж на регионите, националната и международна свързаност на страната.

Източници за финансиране на железопътната инфраструктура са: държавният бюджет, приходи от инфраструктурни такси за достъп и използването ѝ, приходи от цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, приходи от търговска дейност, приходи от услуги по ценова листа, фондове на евросъюза по различни програми.

За постигане на една от основните цели за развитие на НКЖИ, свързана с успешното и ефективно усвояване на средствата от ЕСИФ/ЕФСУ, Компанията като бенефициент на европейски средства изпълнява значителен брой проекти с финансиране от Европейската комисия по различни програми и фондове като:

➤ *Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.*, чиято обща цел е „Развитие на устойчива транспортна система“. Тя съответства на целите на Стратегия „Европа 2020“, както и на целите на Националната програма за реформи и на Националната програма за развитие: България 2020.

➤ *Механизъм за свързване на Европа (МСЕ)* като инструмент за финансиране и прилагане на европейската политика в областта на инфраструктурата, подкрепя иновациите в транспортната система, с цел подобряване на инфраструктурата, намаляване въздействието на транспорта върху околната среда, повишаване на енергийната ефективност и безопасността.

➤ *Национален план за възстановяване и устойчивост*. Механизмът за възстановяване и устойчивост е нов инструмент, създаден по предложение на Европейската комисия и целящ устойчиво, съгласувано и справедливо възстановяване на държавите-членки на ЕС от кризата, породена от пандемията от COVID-19. В тази връзка, през 2022 г. България успешно премина процедурата по договаряне и одобрение от ЕК на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ).

В програмен период 2021-2027 г., НКЖИ е Бенефициент по следните програми:

➤ *Програма транспортна свързаност 2021-2027 г. (ПТС)*, която беше одобрена на 03.10.2022 г. от ЕК. Приоритетите на ПТС 2021-2027 г. допринасят за реализацията на Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност на ЕК, която предвижда транспортния сектор да намали значително своите емисии и да стане по-устойчив, както и екологичната мобилност да бъде новият метод за растеж на транспортния сектор. За развитие на транспортната система и отстраняване на регионалните неравенства, инвестициите ще се концентрират основно върху модернизацията на направленията по ТЕН-Т на територията на страната при ограничаване на отрицателните ефекти от развитието на транспортния сектор, с оглед постигане на по-добра интеграция на националната транспортна мрежа в тази на ЕС и подобряване на връзките със съседните страни, което ще допринесе за балансираното регионално развитие и опазването на околната среда. Програмата ще допринесе и за постигане на стратегическите цели на националната транспортна политика, дефинирани в „Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.“, а именно „Повишаване на ефективността и конкурентоспособността на транспортния сектор“, „Подобряване на транспортната свързаност и достъпност“ и „Ограничаване на отрицателните ефекти от развитие на транспортния сектор“.

➤ *Механизъм за свързване на Европа-2*. Като част от Многогодишната финансова рамка за програмния период 2021-2027, на 07.07.2021 г. е одобрен Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския Парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на Регламенти (ЕС) №1316/2013 и (ЕС) №283/2014. В приложение III на регламента са посочени транспортните коридори и предварително набелязани участъци на основната мрежа, като за територията на Република България е включено предложеното разширение в трасето на коридор ОИС, чрез добавяне на жп участъците София – граници със Сърбия/Северна Македония.

➤ *Програмата Интеррег VI-A Румъния - България 2021-2027 г.* обхваща трансграничната зона между двете държави, която е една от най-слабо развитите територии в ЕС. Планирани са инвестиции в обхвата на четири приоритета: Приоритет 1 „По-добре свързан регион“; Приоритет 2 „По-зелен регион“; Приоритет 3 „Образован регион“ и Приоритет 4 „Интегриран регион“. Програмата се фокусира върху проекти, които съвместно решават специфични за района предизвикателства, имат реално трансгранично въздействие и са от полза за населението, бизнеса и институциите в трансграничния регион. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на

Приоритет 1 „По-добре свързан регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение - за реконструкция на железопътна гара и спирка в района на гр. Русе.

➤ Програмата *Интеррег VI-A Гърция - България 2021-2027 г.* е насочена към подпомагане на седем гръцки и четири български трансгранични региона. Тя ще подкрепя националните стратегии за развитие чрез целенасочени интервенции по въпроси, при които трансграничните действия създават добавена стойност, улесняват по-ефективно прилагане и гарантират по-добра ефективност при използването на ресурсите. В тази насока ще се допринесе пряко или косвено за постигането на целите на Националните споразумения за партньорство 2021-2027 на двете страни и техните национални/регионални оперативни програми, плановите за възстановяване и устойчивост и механизма за справедлив преход. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на Приоритет 2 „По-достъпен трансграничен регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение.

II. ВАЖНИ СЪБИТИЯ ЗА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закон за публичните предприятия, приет с ДВ бр.79 от 08.11.2019 г., НКЖИ е публично предприятие, което следва да изготвя тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

Промени в структурата и размера на капитала на НКЖИ:

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници“, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 31.03.2023 г. е 392 093 хил. лв. (31.12.2022 г.: 391 699 хил. лв.). През 2023 г. за сметка на допълнителните резерви са получени безвъзмездно предоставени нетекущи активи на стойност 394 хил. лв. съгласно: Решение №1069 от 23.12.2022 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №36 от 18.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №94 от 01.02.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.; Решение №40 от 19.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

Промени в структурата и размера на таксата по чл. 35 от ЗЖТ и цената за разпределение на тягова електрическа енергия:

Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията.

С методиката се определя таксата за пакета за минимален достъп и за достъп до инфраструктура, която свързва обслужващи съоръжения – такса за достъп и използване. Таксата за достъп и използване съдържа в себе си два компонента: такса за преминаване и такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги.

Формирането на таксата за достъп и използване и определяне размера на ставките се извършва въз основа на отчетените преки разходи, произтекли директно вследствие на извършването на влаковата услуга и извършена работа по железопътната инфраструктура за предходна година.

В сила от 01.01.2023 г. таксите са както следва: 0,6264 лв. за влаккилометър; 0,00204 лв. за брутотонкилометър; 58,08 лв./MWh за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия; 2,1325 лв. за заявен и неизползван капацитет.

В сила от 12.01.2023 г. таксите са както следва: 0,5821 лв. за влаккилометър; 0,00192 лв. за брутотонкилометър; 38,25 лв./MWh за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия; 1,8293 лв. за заявен и неизползван капацитет.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ е нормативно определена от Комисията за енергийно и водно регулиране.

С Решения №Ц-20 от 01.07.2022 г. КЕВР определя *цена за разпределение на тягова електрическа енергия*, за втората ценова година от четвъртия регулаторен период в размер на 142,74 лв./MWh.

Във връзка с одобрена от Министерски съвет Програма за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г., одобрена с Решение № 104 от 02.02.2023 г. и в изпълнение на Решение на Народното събрание обн. ДВ бр. 90 от 11.11.2022 г. изменено с решение обн. ДВ. бр. 98 от 09.12.2022 г. и съдържащият се в Програмата механизъм за компенсиране:

- като краен небитов потребител Компанията начислява и признава приходи по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, приета от Министерски съвет са посочени на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г. с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради по-ниската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“.

III. ПРОИЗВОДСТВЕН КАПАЦИТЕТ И СТЕПЕН НА НАТОВАРЕНОСТ

НКЖИ като управител на железопътната инфраструктура на Република България предоставя използването ѝ от лицензирани железопътни предприятия при равнопоставени условия.

През 2023 г. железопътната инфраструктура е предоставена за ползване от всички железопътни превозвачи. Производственият капацитет на железопътната мрежа е сравнително постоянна величина.

Извършена работа по железопътни превозвачи, изразена във влакилометри, брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура са показани в следващите таблици:

Таблица №1

Натурални и стойностни измерители	Влаккилометри	Брутотонкилометри (хил.)	Приходи от такса преминаване (хил. лв.)
Отчет към 31.03.2023 г.	7 892 461	3 611 076	11 525
Отчет към 31.03.2022 г.	7 773 819	3 546 397	11 995
<i>Изменение към 31.03.2023/31.03.2022 (+/-)</i>	118 641	64 679	-470
<i>Изменение към 31.03.2023/31.03.2022(%)</i>	1,53%	1,82%	-3,92%

Извършените превози, изразени във влакилометри и брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура към 31.03.2023 г. спрямо 31.03.2022 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №2

Железопътни превозвачи	Към 31.03.2023 г.		Към 31.03.2022 г.		Към 31.03.23 г.	Към 31.03.22 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Брутотон км.	Влаккм.	Брутотон км.		
		/хил./		/хил./		
БДЖ ПП ЕООД	5 447 527	1 137 617	5 333 327	1 103 682	5 395	5 578
БДЖ ТП ЕООД	1 127 759	1 065 600	1 141 912	1 106 701	2 710	2 959
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	327 690	402 186	330 402	381 513	970	985
Пимк рейл ЕАД	263 581	283 212	205 466	218 164	675	546

Железопътни превозвачи	Към 31.03.2023 г.		Към 31.03.2022 г.		Към 31.03.23 г.	Към 31.03.22 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Бруто тон км.	Влаккм.	Бруто тон км.		
		/хил./		/хил./		
ТБД Товарни превози ЕАД	233 757	186 343	270 845	210 439	496	595
Рейл Карго Кериър България ЕАД	188 289	216 117	170 584	188 480	492	454
Ди Би Карго България ЕООД	163 740	204 258	159 679	192 270	481	481
БЖК ЕАД	92 691	90 804	143 566	137 536	230	371
ЛТЕ БЪЛГАРИЯ ЕООД	20 346	8 879	2 569	1 293	29	4
Евроинженеринг ЕООД	16 517	12 846			34	
ТСВ ЕАД	6 099	1 120	4 452	643	6	4
Порт Рейл ООД	1 931	195	2 107	173	2	2
Мини Марица-изток ЕАД	1 664	1 620	5 822	4 863	4	14
Карго Транс Вагон България АД	404	82	559	120		1
Газтрейд АД	373	186	647	310	1	1
Експрес сервиз ООД	93	11	1 782	203		2
ДМВ Карго рейл ЕООД			100	7		
ОБЩО ПРИХОДИ	7 892 461	3 611 076	7 773 819	3 546 397	11 525	11 995

Извършената работа по железопътни превозвачи, изразена в MWh и реализираните от тях приходи от такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия и от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт са показани в следващите таблици:

Таблица №3

Натурални и стойностни измерители	MWh	Приходи от разпределение на тягова ел. енергия (хил. лв.)	Приходи от такса за използване на ел. оборудване (хил. лв.)
Отчет към 31.03.2023 г.	80 978	11 626	3 275
Отчет към 31.03.2022 г.	80 818	10 552	4 694
Изменение към 31.03.2023/31.03.2022 (+/-)	160	1 074	-1 419
Изменение към 31.03.2023/31.03.2022 (%)	0,20%	10,18%	-30,23%

Извършените превози, изразени в MWh и реализираните от тях приходи от разпределение на тягова ел. енергия и от такса за използване по железопътната инфраструктура към 31.03.2023 г. спрямо 31.03.2022 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №4

Железопътни превозвачи	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
БДЖ ПП ЕООД	40 185	40 514	5 736	5 258	1 635	2 353
БДЖ ТП ЕООД	16 810	16 903	2 399	2 194	678	982

Железопътни превозвачи	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.	Към 31.03.2023 г.	Към 31.03.2022 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	7 071	7 065	1 009	917	286	410
Пимк рейл ЕАД	4 971	3 577	710	464	197	208
Рейл Карго Кериър България ЕООД	3 652	3 412	521	443	145	198
Ди Би Карго България ЕООД	3 471	3 292	495	427	138	191
ТБД-Товарни превози ЕАД	2 989	3 531	427	458	121	205
БЖК ЕАД	1 637	2 524	234	328	67	147
ЛТЕ България ЕООД	191	–	27	–	8	–
ОБЩО ПРИХОДИ	80 978	80 818	11 558	10 489	3 275	4 694

Забележка: Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия по железопътни превозвачи не включва приходи от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, които са в размер на 68 хил. лв. към 31.03.2023 г. и 63 хил. лв. към 31.03.2022 г.

IV. ПЕРСОНАЛ И ПОЛИТИКА НА ДОХОДИТЕ

Промени във вътрешната нормативна база

В сила от 01.01.2023 г. е подписано допълнително споразумение към КТД 2022 г. за отразяване промени в трудовото законодателство.

В сила от 01.01.2023 г. и от 01.03.2023 г. са направени изменения и допълнения на ВПРЗ на НКЖИ за отразяване постигнати договорености със синдикатите.

Персонал

Към 31.03.2023 г. числеността по щат в НКЖИ е 11 665,5 бройки, което е с 34 щатни бройки повече спрямо 31.03.2022 г. Списъчният брой на персонала в НКЖИ към 31.03.2023 г. е 10 598 бр., спрямо 31.03.2022 г. се отчита намаление със 141 бр.

За периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г. в НКЖИ са постъпили 239 броя работници и служители и са напуснали 224 броя.

Политика на доходите

На основание Постановление № 497 от 29.12.2022 г. на Министерски съвет, в сила от 01.01.2023 г. е определена минимална работна заплата за страната в размер на 780 лв. Във връзка с това и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2022 г., в сила от 01.01.2023 г. основните заплати на работещите в НКЖИ са увеличени с 9,86%.

Въведено е заплащане на допълнителни възнаграждения за интензивност на база изготвени методики: за поделение ЕРП и ЖП Секция Враца, в сила от 01.02.2023 г.; за поделение СИТ, в сила от 01.03.2023 г.

Обучение и развитие на персонала

Продължава провеждането на последователна политика по вътрешнофирмено обучение на персонала с цел минимизиране на недостига на експлоатационен персонал и преодоляване на дефицитите в компетенциите на всички нива.

По утвърдената Програма за провеждане на курсове за професионално обучение в Центъра за професионална квалификация към 31.03.2023 г. за нуждите на Компанията са обучени 547 работници и служители, както следва:

- придобиване на степен на професионална квалификация – 13 броя;
- придобиване на квалификация по част от професия – 62 броя;
- придобиване на професионална квалификация и правоспособност – 55 броя;
- придобиване на правоспособност – 46 броя;
- разширяване и актуализиране на професионална квалификация – 187 броя;
- периодично обучение по силата на нормативни документи – 184 броя.

За 2023 г. са разписани договори за сътрудничество със следните учебни институции:

- с висшите учебни заведения: ВТУ „Тодор Каблешков“, УНСС, Минно-геоложки университет, УАСГ, ВСУ „Любен Каравелов“, Бургаски свободен университет, НВУ „Васил Левски“ - Велико Търново и Висше училище по телекомуникации и пощи;
- с професионалните гимназии: ПГ по подемна строителна и транспортна техника - гр. София, ПГ ЖПТ „Христо Смирненски“ - гр. Карлово, ПГ ЖПТ „Никола Йонков Вапцаров“ - гр. Горна Оряховица, ПГ по телекомуникации - гр. София и ПГ по аудио-, видео- и телекомуникация „Александър Степанович Попов“.

Сключени са споразумения за партньорство с Професионални гимназии по жп транспорт „Христо Смирненски“ и „Никола Йонков Вапцаров“ във връзка с организирането и реализирането на обучение чрез работа (дуална система на обучение).

По Стипендиантската програма за студенти към 31.03.2023 г. са в сила 22 броя договори със студенти, обучаващи се по специалности свързани с дейността на компанията.

С цел презентиране на компанията като работодател, НКЖИ взе участие в кариерното събитие „Отворени врати“ във Висшето училище по телекомуникации и пощи.

V. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА

ДЪРЖАВНО ФИНАНСИРАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

На основание на Договора между Република България и НКЖИ, Закон за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г. (обн. ДВ, бр. 104, от 30.12.2022 г.), в изпълнение изпратено до МТС Приложение № 11 – Разшифровка на прогнозните разчети по параграф 43-00 „Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия“ и параграф 55-00 „Капиталови трансфери“ за първите шест месеца на 2023 г. от Указания на Министерство на финансите ДР № 1/11.01.2023 г. на Компанията са предоставени към 31.03.2023 г. средства за субсидия в размер на 65 318 хил. лв. и капиталови трансфери в размер на 28 000 хил. лв.

Субсидия за текуща дейност. Усвоената в размер на 51 627 хил. лв. субсидия е насочена към изплащане на възнаграждения и осигуровки на персонала.

Капиталови трансфери. С усвоените капиталови трансфери в размер на 9 175 хил. лв. се осигурява изпълнението и съответното финансиране на проекти от инвестиционната програма на предприятието за ремонт, рехабилитация и изграждане на обекти от железопътната инфраструктура.

Проектите, финансирани с капиталови трансфери са показани в следващата таблица:

Таблица №5

№ по ред	Наименование на проекта	КТ (хил. лв.)
1	Ремонт на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости	3 077
2	Модернизиране на осигурителни системи и прелазни устройства	1 292
3	Удвояване и електрификация на железопътна линия Карнобат-Синдел	7
4	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна	18
4.1	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – междугария	14
4.2	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – гари	4
5	Строителство и ремонт на сгради и съоръжения в съответствие с европейските изисквания	79
6	Доставка жп Механизация	4 436

№ по ред	Наименование на проекта	КТ (хил. лв.)
7	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: "Модернизация на железопътната линия София-Пловдив - жп участък Елин Пелин – Костенец, фаза 1"	64
8	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: "Модернизация на железопътния участък Костенец-Септември"	202
Общо		9 175

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

НКЖИ е Бенефициент по значителен брой проекти с финансиране от ЕС по различни програми и фондове.

Към 31.03.2023 г. на различно ниво на изпълнение и подготовка са следните железопътни инфраструктурни проекти, свързани с проектиране и изграждане на железопътната инфраструктура:

Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020

Проектите, финансирани по ОПТТИ, по преоритетна ос и с Безвъзмездна финансова помощ са показани в следващата таблица:

Таблица №6

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)
Приоритетна ос 1: „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ и „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа“		
1	Модернизация на железопътната линия София – Пловдив: жп участък Елин Пелин-Костенец, Фаза 1	5 209
2	Рехабилитация на железопътната линия Пловдив-Бургас, Фаза 2	5 897
3	Модернизация на железопътната линия София – Драгоман – сръбска граница: жп участък Волюяк – Драгоман, Фаза 1	271
4	Възстановяване, ремонт и модернизация на Тягови подстанции – Варна и Разград и изграждане на Тягова подстанция Русе и въвеждане на система за телеуправление и телесигнализация – SCADA	7
5	Проект „От изток към Запад – 2. Достъп до Коридор ОИС от централното пристанище на Бургас: Рехабилитация на железопътните връзки към Трансевропейската транспортна мрежа“	39
Приоритетна ос 3: „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт“		
6	Реконструкция на гарови комплекси Стара Загора и Нова Загора	1 239
Приоритетна ос 4: „Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта“		
7	Проектиране и внедряване на Система за управление на влаковата работа (СУВР) в Национална компания „Железопътна инфраструктура“	488
Общо		13 150

Механизъм за свързване на Европа

Проектите, финансирани по Механизъм за свързване на Европа и национално съфинансиране са показани в следващата таблица:

Таблица №7

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ (хил. лв.)	НС (хил. лв.)
1	Развитие на железопътен възел София: железопътен участък София-Волюяк	1 821	1 707
2	Развитие на железопътен възел Пловдив	294	3 255
3	Техническа помощ за проект Удвояване на участъци по жп линия Пловдив-Свиленград- Граница с Република Турция	10	5

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ (хил. лв.)	НС (хил. лв.)
4	Техническа помощ за подготовка на проект „Модернизация на жп линията Мездра-Медковец“	3	
5	Техническа помощ за подготовка на проект „Модернизация на железопътен участък Драгоман - граница с Република Сърбия	2	
6	Модернизация на Тягови подстанции Враца и Перник, част от основния мрежов коридор Ориент/Източно-Средиземноморски	73	
	Общо	2 203	4 967

ЗНАЧИМИ НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НКЖИ

В Договора между Държавата и НКЖИ са определени следните показатели за оценка на качеството на железопътната инфраструктура в резултат на вложените средства:

- *Индекс на точност на пътническите и товарните влакове*, е измерител за степента на удовлетвореност на клиентите на УИ, а именно железопътните Превозвачи.
- *Качество на железопътната инфраструктура, измерено чрез бална оценка*. Балната оценка е обобщен показател за качеството на железния път и съответствието му с изискванията за съответния клас. По-високата стойност отчита повишаване скоростите на движение, комфорта и безопасността по жп мрежа.
- *Брой на произшествията и инцидентите по-причина на НКЖИ*, е показател свързан със състоянието на железния път и съоръженията, и управлението на влаковата работа, който отчита високата степен на сигурност и безопасност на железопътния транспорт.
- *Ефективно използване на инфраструктурния капацитет* е индикатор за минимизиране на ограниченията в капацитета при извършване на ремонтни дейности.
- *Скорост и надеждност на железопътната мрежа*, измерено чрез *среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура*. Постигане на конкурентни и по-високи проектни скорости по съществуващата железопътна мрежа и развитие на бизнес ориентирани трасета.

Изпълнението на показателите към 31.03.2023 г. е показано в следващата таблица:

Таблица №8

Показатели за полза /ефект	Мярна единица	Отчет към 31.03.2023 г.
Индекс на точност на пътническите влакове	%	96,78
Индекс на точност на товарните влакове	%	97,37
Качество на железопътната инфраструктура, измерено чрез бална оценка	%	52,17
Брой на произшествията и инцидентите по причина на НКЖИ	брой	14
Ефективно използване на инфраструктурния капацитет	часове	36 916
Среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура	км/ч	78,3

VI. ВЛИЯНИЕ НА ВАЖНИТЕ СЪБИТИЯ ЗА ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Настъпилите през първото тримесечие на 2023 г. важни събития, отнасящи се до Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ не са оказали съществено влияние върху резултатите във финансовия отчет. В условия на растяща инфлация състоянието на Компанията е стабилно въпреки икономическата среда на покачващи се цени на материали, горива, електроенергия и услуги.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА НКЖИ

Приходи от дейността на НКЖИ през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 124 468 хил. лв. и са с 8 170 хил. лв. (7.0%) повече спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в

размер на 116 298 хил. лв. Приходите от дейността се формират от приходи от оперативна дейност и финансови приходи. Тук се отчитат и приходи от придобиване на активи по стопански начин в размер на 4 001 хил. лв. и приходи от стоки в размер на 9 хил. лв.

Приходите от оперативна дейност през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 124 468 хил. лв. и са с 8 170 хил. лв. (7,0%) повече спрямо реализираните приходи от оперативна дейност за 2022 г. в размер на 116 298 хил. лв. Приходите от оперативна дейност съдържат: приходи от продажба на услуги; други приходи, вкл. приходи от финансираня; приходи от придобиване на активи по стопански начин; увеличение на запасите от продукция и незавършено производство.

Приходите от продажба на услуги през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 30 256 хил. лв., с относителен дял 24,3% от приходите от обичайната дейност и включват: приходи от инфраструктурни такси за достъп и използване на железопътната инфраструктура от лицензирани железопътни превозвачи при равнопоставени условия; приходи от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт; други услуги – свързани с приходи от ремонтни дейности, услуги по ценова листа и такса за заявен и неизползван капацитет.

Приходи от инфраструктурни такси за достъп и използване, в т.ч.:

Реализираните приходи от таксата за достъп и използване през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 14 800 хил. лв., което е по-малко с 1 889 хил. лв. (11,3%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 16 689 хил. лв.

Приходи от инфраструктурни такси за преминаване по железопътната инфраструктура през първото тримесечие на 2023 г. са реализирани 11 525 хил. лв., което е по-малко с 470 хил. лв. (3,9%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 11 995 хил. лв.

За отчетния период приходите от такса за преминаване представляват 38,1% от нетните приходи от продажби и 9,3% от общите приходи от дейността.

Приходи от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия през първото тримесечие на 2023 г. са реализирани 3 275 хил. лв., което е по-малко с 1 419 хил. лв. (30,2%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 4 694 хил. лв.

За отчетния период приходите от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия представляват 10,8% от нетните приходи от продажби и 2,6% от общите приходи от дейността.

Приходи от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт през първото тримесечие на 2023 г. са отчетени в размер на 11 626 хил. лв., което е повече с 1 074 хил. лв. (10,2%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2022 г. в размер на 10 552 хил. лв.

С тези приходи се покриват разходите на дейност „Електроразпределение“, като се гарантира безотказността и ефективността на енергийната система, обслужваща железопътните превозвачи.

Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия заемат 38,4% от нетните приходи от продажби и 9,3% от общите приходи от дейността.

Приходите от други услуги са реализирани през първото тримесечие на 2023 г. в размер на 3 821 хил. лв. и са с 529 хил. лв. (16,1%) повече от отчетените през 2022 г. Реализираните приходи са от: предоставени на превозвачи услуги по Наредба 41 – 1 649 хил. лв.; приходи от заявен и неизползван капацитет – 781 хил. лв.; дезинфекционни станции – 563 хил. лв.; ремонтни дейности и други услуги – 536 хил. лв.; кантарни участъци – 292 хил. лв.

Приходите от други услуги заемат 12,6% от нетните приходи от продажби и 3,1% от общите приходи от дейността.

Другите приходи на Компанията са формирани от: приходи от финансираня, приходи от продажба на активи и други приходи. През първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 90 211 хил. лв. с относителен дял 72,5% от приходите на НКЖИ.

Приходите от финансираня са в размер на 85 562 хил. лв. и са повече с 8 580 хил. лв. (11,1%) от предходната година. Приходите от финансираня включват финансираня свързани с: покриване на разходи; нетекущи активи; правителствени компенсации за ел.енергия и текущи активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са в размер на 52 456 хил. лв. и са за текущи активи, и преки разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Приходите свързани с нетекущи активи са в размер на 32 355 хил. лв. и съответстват на размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални и нематериалните активи.

Приходите от финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия са в размер на 668 хил. лв.

Приходите, свързани с текущи активи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура са в размер на 83 хил. лв. и са признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Приходите от продажба на активи са в размер на 1 330 хил. лв., спрямо 660 хил. лв. отчетени за същия период на 2022 г.

Другите приходи са реализирани в размер на 3 319 хил. лв. и са по-малко с 2 568 хил. лв. (43,6%) спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 5 887 хил. лв. Намалението на другите приходи се дължи главно на отчетените през 2022 г. повече приходи от глоби и неустойки за закъснели влакове на превозвачите ползващи железопътната инфраструктура и неустойките по договори. Отчетените приходи са от: заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация – 1 563 хил. лв.; наеми – 1 064 хил. лв.; глоби и неустойки – 162 хил. лв.; други приходи – 530 хил. лв.

Финансови приходи не са отчетени за периода.

Разходите за дейността на НКЖИ през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 142 122 хил. лв., което е с 19 011 хил. лв. (15,4%) повече спрямо отчетния период на 2022 г. и включват разходи за оперативна дейност и финансови разходи.

Разходите за оперативна дейност за отчетния период са в размер на 142 095 хил. лв., което е с 19 012 хил. лв. (15,4%) повече спрямо отчетените през 2022 г. в размер на 123 083 хил. лв.

В структурата на разходите за оперативна дейност с най-голям дял са разходите за персонал – 46,8%, следвани от разходите за амортизации – 34,0%, материали и външни услуги – 16,9%; други разходи за дейността – 2,3%.

Разходите за персонал през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 66 539 хил. лв. и са повече спрямо същия период на 2022 г. с 13 924 хил. лв. (26,5%).

Средната брутна работна заплата към 31.03.2023 г. е 1 537,41 лв. и спрямо същия период на 2022 г. е по-голяма с 288,50 лв. (23,1%).

Средният списъчен брой на персонала е 10 628 броя (в т.ч.: 51 бр. лица в отпуск по майчинство), като се отчита намаление със 133 средно списъчни бройки спрямо отчетените към 31.03.2022 г.

Разходите за възнаграждения са в размер на 49 616 хил. лв. с включени провизии за пенсиониране. Спрямо сравнявания период на 2022 г. разходите за възнаграждения са повече с 8 869 хил. лв. (21,8%). Увеличението е в резултат на увеличените основни заплати на работещите в НКЖИ с 9,86%, на основание ПМС №497 от 29.12.2022 г., в сила от 01.01.2023 г. за определяне на минимална работна заплата в размер на 780 лв. и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2022 г.

Разходите за осигуровки са в размер на 16 923 хил. лв. Спрямо същия период на 2022 г. разходите за осигуровки са повече с 5 055 хил. лв. (42,6%).

През 2023 г. са запазени осигурителните вноски за фондовете на Държавното обществено осигуряване, Здравно осигуряване при съотношение между осигуряващия и осигурения от 60:40, максималния месечен размер на осигурителния доход в размер на 3 400 лв.

Разходите за амортизация и обезценка през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 48 211 хил. лв., което е повече с 357 хил. лв. (0,7%) от отчетените разходи за амортизация през 2022 г.

Разходите за суровини и материали през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 13 358 хил. лв. и са повече с 1 807 хил. лв. (15,6%) спрямо отчетените за същия период на 2022 г. Изменението по елементи на тези разходи, спрямо същия период на 2022 г. е както следва: материали – повече с 2 722 хил. лв.; гориво – повече със 179 хил. лв.; топлоенергия – повече с 51 хил. лв.; вода – повече с 34 хил. лв.; електроенергия – по-малко с 1 179 хил. лв.

Разходите за външни услуги отчетени през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 10 604 хил. лв. и са повече с 1 876 хил. лв. (21,5%) от отчетените за същия период на 2022 г., в размер на 8 728 хил. лв. Най-голям относителен дял в разходите за външни услуги заемат разходите за транспортни услуги и карти – 2 588 хил. лв. (24,4%), следвани от разходите за: ремонти и текущо поддържане на ЖИ – 1 486 хил. лв. (14,0%); охрана – 1 472 хил. лв. (13,9%); данък сгради, такса смет и други – 1 419 хил. лв. (13,4%); застраховки – 872 хил. лв. (8,2%); почистване – 829 хил. лв. (7,8%); абонаментни услуги – 671 хил. лв. (6,3%); такси – 400 хил. лв. (3,8%); лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране – 246 хил. лв. (2,3%) и други – 621 хил. лв.

През 2023 г. продължава политиката на мониторинг и контрол на разходите по всички нива на управление и дейности, прецизиране на договорите и на разходите на финансови средства, с цел ефективно усвояване на средствата за експлоатация, поддържане, ремонт и инвестиции, оптимизиране на административните и непроизводствени разходи.

Другите разходи през първото тримесечие на 2023 г. са в размер на 3 291 хил. лв., което е с 956 хил. лв. (40,9%) повече от отчетените през 2022 г. в размер на 2 335 хил. лв. Отчетената балансова стойност на продадените активи в размер на 1 079 хил. лв. е с 295 хил. лв. повече спрямо същия период на миналата година.

През първото тримесечие на 2023 г. са отчетени и разходи за: работно облекло и униформено облекло – 606 хил. лв.; внесени в бюджета 50% от получени наеми – 467 хил. лв.; членски внос международни организации 277 хил. лв.; командировки – 158 хил. лв.; неустойки по договори – 139 хил. лв.; дарения – 116 хил. лв.; охрана на труда – 108 хил. лв.; други – 341 хил. лв.

Финансовите разходи са в размер на 27 хил. лв. и са от: лихви по лизингови договори за финансов лизинг – 23 хил. лв. и отрицателни курсови разлики от промяна на валутни курсове – 4 хил. лв.

Търговски и други вземания на НКЖИ към 31.03.2023 г. по балансова стойност са в размер 98 741 хил. лв., от тях със степен на ликвидност над една година са 57 365 хил. лв. Спрямо началото на годината търговските и други вземания са намаляли с 20 805 хил. лв. (17,4%).

В структурата на вземанията към 31.03.2023 г. най-голям дял заемат вземанията от клиенти и доставчици – 89,1%, следват: други текущи вземания 4,6%, съдебни и присъдени вземания – 4,3%, данъци за възстановяване – 2,0%.

Вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 31.03.2023 г. са в размер на 88 032 хил. лв., в т.ч. от доставчици в размер на 463 хил. лв. и са по-повече с 1 248 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 77 452 хил. лв. или 87,98% са вземанията от Холдинг БДЖ ЕАД и дъщерните му дружества, включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други. Във вземанията от Холдинг БДЖ ЕАД и дъщерните му дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с общ балансова стойност 61 889 хил. лв. за разсрочено плащане изискуемост: над една година – 57 365 хил. лв.; до една година – 4 524 хил. лв. съгласно договореностите. Остатък от сумата на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества представляват вземания за услуги, възникнали през последното тримесечие и просрочени вземания от „БДЖ-ПП“ ЕООД в размер на 3 119 хил. лв. и „БДЖ-ТП“ ЕООД в размер на 2 174 хил. лв.

Възрастова структура на вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 31.03.2023 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №9

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
БДЖ ТП ЕООД	51 172	3 360	932	–	46 880	46 880
ХОЛДИНГ БДЖ ЕАД	17 201	18	–	–	17 183	17 183
БДЖ ПП ЕООД	9 079	5 806	154	–	3 119	3 119
ДЗЗД КОНСОРЦИУМ ПЛОБУР	3 763	–	–	–	3 763	–
БУЛМАРКЕТ РЕЙЛ КАРГО ЕООД	1 285	1 161	121	–	3	3

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
ТБД - ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ ЕАД	1 114	487	627	—	—	—
ПИМК РЕЙЛ ЕАД	935	921	14	—	—	—
РЕЙЛ КАРГО КЕРИЪР БЪЛГАРИЯ	670	670	—	—	—	—
ДИ БИ КАРГО БЪЛГАРИЯ ЕООД	593	593	—	—	—	—
БЖК АД	362	293	—	—	69	66
НАЕМИ И ПРЕФАКТУРИРАНИ КОНСУМАТИВИ	566	144	197	40	185	137
ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	1 292	757	194	112	229	165
ОБЩО ВЗЕМАНИЯ	88 032	14 210	2 239	152	71 431	67 553

По дата на падеж вземанията от клиенти и доставчици са, както следва: - 16,2% са непросрочени; 2,5% са просрочени до три месеца; 0,2% са от три до шест месеца; 81,1% са над шест месеца.

Съдебните и присъдени вземания по балансова стойност към 31.03.2023 г. са в размер на 4 246 хил. лв. и са с увеличени с 6 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 2 491 хил. лв. (58,7%) са присъдени вземания и 1 755 хил. лв. (41,3%) са вземания по съдебни спорове.

Данъците за възстановяване по балансова стойност към 31.03.2023 г. са в размер на 1 954 хил. лв. и са намаляли с 22 536 хил. лв. спрямо началото на годината.

Другите вземания по балансова стойност към 31.03.2023 г. са в размер на 4 509 хил. лв., в т.ч. 919 хил. лв. вземания по оперативни програми и 3 590 хил. лв. други вземания.

Търговските и други задължения на НКЖИ към 31.03.2023 г. са в размер на 70 544 хил. лв. в т.ч. със степен на изискуемост: до една година – 51 408 хил. лв.; над една година – 19 136 хил. лв., от които 17 126 хил. лв. представляват гаранции по ЗОП за обезпечаване доброто изпълнение по договори за обществени поръчки, които не са дължими в следващия отчетен период.

Задължения към доставчици. Към 31.03.2023 г. задълженията към доставчици са в размер на 14 327 хил. лв.

Структурата по падеж на задълженията към доставчици към 31.03.2023 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №10

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
ТЕРНА АТТКД-КЛОН БЪЛГАРИЯ	3 767	3 767	—	—	—	—
КОНСОРЦ. ЩРАБАГ ДЖИ ПИ РЕЙЛ 2017 ДЗЗД	2 698	2 698	—	—	—	—
ДЗЗД ИНЖЕРИНГ 2019	1 278	1 278	—	—	—	—
ЕСО ЕАД	910	910	—	—	—	—
ЩРАБАГ ЕАД	553	553	—	—	—	—
БДЖ ПП ЕООД	494	487	7	—	—	—
НАИМ НА БАН	484	484	—	—	—	—
ЕВРОИНЖЕНЕРИНГ ЕООД	427	427	—	—	—	—
ГИГАСТРОЙ ООД	426	426	—	—	—	—
БДЖ ТП ЕООД	171	169	2	—	—	—

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	3 119	2 256	808	(6)	61	61
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	14 327	13 455	817	(6)	61	61

По дата на падеж тези задължения са, както следва: 93,9% - непросрочени; 5,7% - просрочени до три месеца; 0% - от три до шест месеца; 0,4% - над шест месеца.

Задължения към финансови предприятия. Към 31.03.2023 г. задълженията са в размер на 2 652 хил. лв. и представляват дължима сума по финансов лизинг за срок от 5 години. Посочената сума над 1 година - 2 010 хил. лв. не е дължима в следващите 12 месеца.

Задълженията към асоциирани предприятия към 31.03.2023 г. са в размер на 1 хил. лв. представляват закупени стрелкови части и други материали от „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД.

Другите задължения в размер на 53 560 хил. лв. включват:

Други текущи задължения в размер на 28 817 хил. лв. От тях 96,6% са разчетите по гаранции за изпълнение на договори и останалите 3,4% са от разчети по други задължения с текущ характер.

Задълженията към персонала - текущи задължения по начислени трудови възнаграждения в размер на 14 656 хил. лв. и *задължения за социално осигуряване* в размер на 6 849 хил. лв.

Данъчни задължения в размер на 3 238 хил. лв., в т.ч.: 3 062 хил. лв. разчети за данъци по ЗДДФЛ; 82 хил. лв. данъци по чл. 204 от ЗКПО; 57 хил. данъци към общини; 37 хил. лв. 50% от получени наеми съгласно чл. 99 от ЗДБРБ.

С оглед недопускане забавяне на плащанията във времето е създадена финансово-оперативна организация за съгласуване нивото на извършена работа и преглед на всички текущи документи.

ЗНАЧИМИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НКЖИ

И през 2023 г. НКЖИ участва активно за изпълнението на политиката в областта на транспорта. Отчетените финансови показатели, които позволяват да се измери степента на постигане на общите цели с дългосрочен характер заложи в Бизнес програмата на НКЖИ към 31.03.2023 г. са както следва:

Таблица №11

Отчет приходи, хил. лв.	01-03.2023 г.	01-03.2022 г.	Изменение (2023-2022)
Общо приходи	124 468	116 298	8 170
Приходи от Оперативна дейност	124 468	116 298	8 170
Нетна печалба/загуба	-17 654	15 234	-32 888
Баланс, хил. лв.			
Общо активи	5 044 891	5 028 453	16 438
Дълготрайни активи	4 421 971	4 428 754	-6 783
Краткотрайни активи	622 920	599 699	23 221
Общо пасиви	3 788 440	3 754 742	33 698
Нетекущи пасиви	3 737 032	3 716 478	20 554
Текущи пасиви	51 408	38 264	13 144
Общо Собствен капитал	1 256 451	1 273 711	-17 260
Основен капитал	100 000	100 000	0
Финансов резултат, в т.ч. от минали години	-611 287	-593 633	-17 654
Финансови коефициенти			
Ефективност на разходите	1,02	0,96	0,06

Отчет приходи, хил. лв.	01-03.2023 г.	01-03.2022 г.	Изменение (2023-2022)
Ликвидност	12,12	15,67	-3,56
Задлъжнялост	3,02	2,95	0,07

Национална компания „Железопътна инфраструктура“ приключва първото тримесечие на 2023 г. с *текуща загуба* след данъци в размер на 17 654 хил. лв., като *натрупаните непокрити загуби от минали години*, без влиянието на текущата към 31.03.2023 г., са 593 633 хил. лв. Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породии съмнение относно възможността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие без продължаващата подкрепа от страна на държавата собственик на Компанията, правителството на Република България, проявление на която са подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

- *Общите активи* към 31.03.2023 г. отчитат 0,3% ръст, което е доказателство за инвестиционна дейност на предприятието и изпълнението на задълженията за управление и развитие на предоставените от Държавата активи. Общите активи включват: *дълготрайни активи* - дълготрайни материални, нематериални и дългосрочни финансови активи; *краткотрайни активи* - материални запаси, вземания, парични средства и разходи за бъдещи периоди.
- *Общо пасивите* включват: *нетекущи пасиви* – задължения с падеж над 1 година; *текущи пасиви* – провизии и сходни задължения, задължения с падеж до 1 година, финансираня и приходи за бъдещи периоди.
- *Общо собственият капитал* намалява от 1 273 711 хил. лв. към 31.12.2022 г. на 1 256 451 хил. лв. към 31.03.2023 г. Намалението на собственият капитал е основно вследствие от отрицателния финансов резултат за отчетния период.
- *Коефициентите за ефективност на разходите* се изчисляват, като съотношение на общо приходи към общо разходи и позволяват да се определи колко приходи от дейността получава предприятието от използването на единица разходи за същата дейност. Благоприятно за предприятието е коефициентът за ефективност на разходите да расте.
- *Коефициентите за ликвидност* се изчисляват, като съотношение на текущи/краткотрайни активи към текущи пасиви и дават представа колко бързо активите на дадена компания могат да се превърнат в пари. НКЖИ разполага с повече краткотрайни активи, които може да използва за погасяване на текущите си задължения.
- *Коефициентите на задлъжнялост* се изчисляват, като съотношение на общо пасиви към собствен капитал - задължения към собствен капитал и съответно колкото стойността е по-близо до едно, толкова по-малко са привлечените средства.

Високото равнище на коефициента на ликвидност и съответно ниското ниво на коефициента на задлъжнялост са предпоставка за възможността на предприятието да плаща регулярно своите задължения.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СКЛЮЧЕНИ ГОЛЕМИ СДЕЛКИ МЕЖДУ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на НКЖИ включват едноличният собственик, асоциирани предприятия, ключовият управленски персонал и държавни предприятия, с които е под общ правителствен контрол чрез министерство на транспорта и съобщенията, което упражнява правата на собственик на капитала на тези дружества. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не се предоставят или получават никакви гаранции.

През отчетния период извършените сделки със свързани предприятия, са както следва:

Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

- „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД – продажба на стоки и услуги за 4 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 91 хил. лв., получени гаранции по договори през първото тримесечие на 2023 г. за 1 хил. лв.

Сделки с други свързани лица под общ контрол

- „Холдинг БДЖ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (ползвани площи и др. услуги) за 45 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 5 хил. лв.

- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи) за 14 494 хил. лв., покупка на стоки и услуги (жп карти и др. услуги) за 1 569 хил. лв.
- „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД – продажба на стоки услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи и др. услуги) за 7 815 хил. лв., покупки на стоки и услуги (превози и др. услуги) за 463 хил. лв., възникнали съдебни вземания през първото тримесечие на 2023 г. за 2 хил. лв.
- „ТСВ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси и др. услуги) за 25 хил. лв., покупки на стоки и услуги (строителни услуги и ремонти) за 1 195 хил. лв., получени гаранции по договори през първото тримесечие на 2023 г. за 3 хил. лв.

Сделки с ключов управленски персонал

- Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет и на Одитния комитет на НКЖИ, и Генералния директор на Компанията. Доходите на ключовия управленски персонал, са както следва: заплати и други краткосрочни доходи в размер на 89 хил. лв. и осигуровки в размер на 6 хил. лв.

VII. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е изложено на общите рискове, отнасящи се до всички стопански субекти, заети в транспортния сектор. Управлението на риска на Компанията се осъществява от централната администрация. Приоритет на ръководството е осигуряването на краткосрочни и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Компанията не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито издава опции.

Рисковете, свързани с развитието на Компанията, се характеризират в следната последователност:

- систематични, които зависят от колебанията в икономиката като цяло и са присъщи на целия пазар: макроикономически риск; политически риск; лихвен риск и др.;
- несистематични, които представляват частта от общия риск, която е специфична за предприятието и за отрасъла, в който то оперира: секторен (отраслов) риск; бизнес риска; финансов риск; ликвиден риск; оперативен риск.

Макроикономически риск

Макроикономическите рискове, произтичат от общата икономическа среда и се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др. Макроикономическите рискове не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на Компанията, но влиянието им може да бъде ограничено чрез събирането и анализирането на текущата информация за макросредата в страната, както и чрез използване на прогнози от независими източници за състоянието на икономиката като цяло.

Политически риск

Политическия риск отразява влиянието на политическите процеси в страната върху стопанския и инвестиционния процес. Постигането на политическа стабилност значително биха намалили влиянието на политическия риск.

По отношение на НКЖИ политическия риск е свързан с политическа дестабилизация на балканския регион, заобикаляне на Република България от международните транзитни потоци.

Лихвен риск

Политиката на НКЖИ е насочена към минимизиране на лихвения риск, който представлява рискът стойността на лихвоносните задължения да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Компанията спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

Секторен (отраслов) риск

Дейностите на НКЖИ са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

За НКЖИ секторният риск е свързан с намаляване качество на услугите, аварии и затруднено преминаване през участъци на железопътната инфраструктура, забавяне въвеждането на нови технологии и подобряване на техническото състояние на железопътната инфраструктура, намаляване на средните скорости на движение, което води до загуба на клиенти, изземване на пазарни дялове от конкурентния автомобилен транспорт при пътническите и товарни превози.

Бизнес риск

Бизнес риска намира своето проявление при евентуални неблагоприятни промени на производствените разходи на Компанията, както и таксите/цените, по които предоставя своята услуга. Основен фактор, влияещ върху финансовото състояние на предприятието са таксите за достъп и използване и цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, които се регулират от законовите и подзаконовите нормативни актове и предприятието не може да влияе по никакъв начин на тези такси/цени.

Обемът на превозите също оказва директно влияние върху размера на приходите от предоставяните услуги, с които се покриват разходи за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура.

Финансов риск

Финансовият риск е рискът, който възниква в случаите, когато една компания не може да посрещне своите задължения към банкови финансови институции, както и вземанията и задълженията към нефинансови контрагенти. Причините за това могат да бъдат промените във валутните курсове, лихвените проценти и цените на суровините и материалите, неизпълнение на задължение на контрагент, липса на ликвидни средства за покриване нуждите на предприятието. Всяка една от изброените причини се влияе, както от вътрешната така и от външната среда за предприятието и може да се промени в следствие на това.

Ресурса от средства от Държавния бюджет определя възможностите на НКЖИ да изпълнява основните си задачи, свързани с: поддържане, експлоатация, развитие, обновяване и модернизация на железопътната инфраструктура; управление на инфраструктурния капацитет; поддържането на нивото на безопасност; подобряване на качеството на железопътната инфраструктура; възстановяване на проектните параметри на железопътната мрежа.

Предприятието редовно контролира и предприема действия за намаляване на финансовия риск, посредством установени правила и процедури за събиране на дължимите суми.

Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси в договорения размер и/или срок своите задължения. НКЖИ посреща нуждите си от ликвидни средства, като следи плащанията по погасителни планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци в хода на оперативната дейност.

Нуждата от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди: ежедневно, ежеседмично и на база на 30-дневни прогнози.

Компанията държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Средствата за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейските фондове.

Оперативен риск

Оперативният риск е рискът от финансови загуби, причинени от повреди във вътрешни процеси, системи или процедури. За смекчаване на риска Компанията е приела стабилни системи, процедури, правила за ефективно вътрешно управление.

VIII. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ

Продължава военния конфликт Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Компанията няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Компанията разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Компанията, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап.

През месец април 2023 година с решение на Върховния касационен съд, за произшествието на гара Хитрино са признати за виновни двамата машинисти, управлявали влаковата композиция. Заведените граждански дела срещу Компанията, които са спрени ще бъдат възобновени, въз основа на решението на ВАС.

Продължават ограничителните мерки във връзка с разпространението на световната пандемия от коронавирус COVID-19, които мерки поради непредсказуемостта на разпространението биха могли да окажат влияние върху дейността на бизнес контрагентите на Компанията.

Не са възникнали други коригиращи събития или други значими некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и публикуването му, които да изискват корекция на представените данни или допълнителни оповестявания.

инж. Златин Крумов
Генерален директор



МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"

за периода 01.01.2023 - 31.03.2023 година

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Бележка	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Бележка	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
А. Разходи		1	2	Б. Приходи		1	2
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство		92	-	1. Нетни приходи от продажби, в т.ч:	9	30 256	30 533
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:		23 962	20 279	а) услуги		30 247	30 533
а) суровини и материали	11	13 358	11 551	а) стоки		9	-
б) външни услуги	12	10 604	8 728	2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство		-	80
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	13.1	66 539	52 615	3. Разходи за придобиване на активи по стопански начин		4 001	2 156
а) разходи за възнаграждения		49 616	40 747	4. Други приходи, в т.ч:	10	90 211	83 529
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:		16 923	11 868	- приходи от финансиране	10.1	85 562	76 982
аа) осигуровки, свързани с пенсии		6 045	4 655	Общо приходи от оперативна дейност (1+2+3+4)		124 468	116 298
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	17,18	48 211	47 854	5. Приходи от от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:		-	-
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:		48 211	47 854	- приходи от участия в предприятия		-	-
аа) разходи за амортизация		48 211	47 854	6. Други лихви и финансови приходи, в т.ч:		-	-
5. Други разходи, в т.ч.:	14	3 291	2 335	а) положителни разлики от промяна		-	-
а) балансова стойност на продадените активи		1 079	784	Общо финансови приходи (5+6)	15	-	-
Общо разходи за оперативна дейност		142 095	123 083				
6. Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи, в т.ч.:		4	-			17 654	6 813
- отрицателни разлики от промяна на валутни курсове		4	-	Общо приходи		124 468	116 298
7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в т.ч.:		23	28	8. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)		17 654	6 813
Общо финансови разходи	15	27	28				
8. Печалба от обичайна дейност		-	-	7. Загуба от обичайна дейност			
Общо разходи		142 122	123 111				
9. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)		-	-				
10. Разходи за данъци от печалбата		-	-				
11. Отсрочени данъци	16	-	-				
12. Печалба (8-9-10)		-	-	9. Загуба (8+ ред 9 и 11 от раздел А)		17 654	6 813
Всичко (Общо разходи +10 +11 +12)		142 122	123 111	Всичко (Общо приходи +9)		142 122	123 111

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящият индивидуален финансов отчет.

Дата на съставяне: 28.04.2023 г.

Съставител:

(Лидия Давидова)

Закрито от: чл.59, ал.3 и 4, параграф 1, т.3 от ЗЗЦД

Ръководител:

(инж. Златин Крумов)

Закрито от: чл.59, ал.3 и 4, параграф 1, т.3 от ЗЗЦД



МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"
за периода 01.01.2023 - 31.03.2023 година

Показатели	Записан капитал	Резерв от последващи оценки	РЕЗЕРВИ		Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/(загуба)	Общо собствен капитал
			Други резерви	Неразмделена печалба	Непокрита (загуба)			
a	1	2	3	4	5	6	7	
1. Салдо в началото на отчетния период	100 000	1 375 645	391 699	284 514	(893 381)	15 234	1 273 711	
2. Изменения за сметка на собствениците, в т.ч.:	-	-	394	-	-	-	394	
- увеличение	-	-	394	-	-	-	394	
- намаление	-	-	-	-	-	-	-	
3. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	-	(17 654)	(17 654)	
4. Други изменения в собствения капитал	-	-	-	2 362	12 872	(15 234)	-	
5. Собствен капитал към края на отчетния период	100 000	1 375 645	392 093	286 876	(880 509)	(17 654)	1 256 451	

(в хил.лв.)

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящият индивидуален финансов отчет.

Дата на съставяне: 28.04.2023 г.

Съставител:

(Лидия Давидова)

Закрито сал. чл.59 ал.3 и 4, пара 1, проз. с чл.45 ал.1,3 от ЗИД

Ръководител:

(инж. Златин Крумов)

Закрито сал. чл.59 ал.3 и 4, пара 1, проз. с чл.45 ал.1,3 от ЗИД



ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Правен статут

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура” (НКЖИ или Компанията) е създадена в България в съответствие с изискванията на Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 година и е регистрирана с решение на Софийски градски съд №1 от 15 януари 2002 година, вписана в търговския регистър по фд №23/2002 г. под №948.

Седалището и адресът на управление на Компанията са: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Компанията е създадена при преобразуване на Национална компания „Български държавни железници” (НК БДЖ) чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. НКЖИ е правопреемник на отделените активи и пасиви от НК БДЖ в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура, съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г.

2. Собственост и управление

Едноличен собственик на капитала на Компанията е Българската държава чрез Министерство на транспорта и съобщенията (МТС).

Органи на управление на Компанията са: Министърът на транспорта и съобщенията, Управителен съвет (УС) и Генерален директор.

В Компанията е назначен Одитен комитет със заповед на Министъра на транспорта и съобщенията.

За отчетния период:

- Управителният съвет на НКЖИ е в състав: Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Кристиан Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Кръстев, Марио
Гълъбов и Златин Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Крумов;
- Генерален директор на Компанията е Златин Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Крумов;
- Одитния комитет е в състав: Катя Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Атанасова и Борис Заличено съгл. чл.59,ал.3 и 4,вля връзка с чл.45,ал.1,т.3 от ЗЗЛД Йовчев.

В НКЖИ като структури са обособени административно-стопански звена: Управление на движението на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив, Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Шумен, Пловдив и Бургас, Поделение „Електроразпределение” (ЕРП), Поделение „Сигнализация и телекомуникации” (СиТ) и Център за професионална квалификация (ЦПК).

3. Предмет на дейност

НКЖИ осигурява използването на железопътната инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия и управлява влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност. За целта Компанията извършва дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура; приема всички заявки за превоз от превозвачите и разработва графици за движение на влаковете, съгласувано с превозвачите, а за пътническите превози – и с общините. Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от Министерския съвет по предложение на Министъра на транспорта и съобщенията.

В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по

железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия.

На основание лиценз №Л-327-19, поделение „Електроразпределение” (ЕРП) от 01.01.2013 г. разпределя тягова ел. енергия на жп превозвачи по разпределителни мрежи на железопътния транспорт, издаден от ДКЕВР (преименувана на КЕВР).

НКЖИ има дъщерно дружество „ТРЕН” ЕООД (дъщерното дружество) с предмет на дейност: търговия на електрическа енергия, след предоставен лиценз от КЕВР, (допълнено с Решение №2 от 22 октомври 2007 г.) икономическо и финансово обслужване на трети лица, маркетингова дейност, търговска реализация на разрешени със закон стоки в страната и чужбина, покупка на стоки и други вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид, предприемачество, инженеринг, търговско представителство и посредничество, складови стоки, лизинг, сделки с недвижими имоти, извършване на сделки и услуги незабранени със закон в страната и чужбина, спедиторски и превозни сделки, външноикономическа и външнотърговска дейност, съответстващи на българското законодателство и международни договорни изисквания, както и дейност и услуги, незабранени със закон.

Дружеството извършва продажба на електрическа енергия въз основа на Лицензия за търговия с електрическа енергия №Л-490-15 от 13 юли 2017 г., издадена от Комисия за енергийно и водно регулиране на Република България за срок от 10 години.

Дъщерното дружество приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на НКЖИ от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед №ПД-137/17.07.2020 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на НКЖИ да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №12-10/21 от 27.10.2021 г., срокът на ликвидацията на дружеството е удължен с една година до 30.10.2022 г. и с Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №31-10/22 от 21.10.2022 г., срокът на ликвидация на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2022 г.

4. Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяко тримесечие, който да дава ярна и честна представа за финансовото състояние на НКЖИ към отчетния период, финансовите резултати и паричните потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на междинния индивидуален финансов отчет към 31 март 2023 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ И ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

5. База за изготвяне на финансовия отчет

Междинният индивидуален финансов отчет на Компанията е изготвен в съответствие с българското счетоводно законодателство за 2023 г.:

- Закон за счетоводството (ЗСч);

и

- при спазване на всички приложими изисквания на Националните счетоводни стандарти (НСС), така както са приети за прилагане в България.

Формата, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет са определени в Националните счетоводни стандарти (НСС).

Компанията води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като нейна отчетна валута за представяне. Данните във финансовия отчет и пояснителните приложения към него са представени в хиляди лева (*В хиляди лева*).

Този финансов отчет е Междинен индивидуален финансов отчет на Компанията.

Компанията изготвя и Междинен консолидиран финансов отчет.

5.1. Промени в базата за изготвяне на финансовия отчет

Компанията прилага база за изготвяне на финансовите си отчети: Национални счетоводни стандарти (НСС).

Компанията не е извършвала промени в базата за изготвяне на междинните си финансови отчети и в счетоводната си политика за отчетния период, оповестена по-долу.

5.2. Действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени на база на предположението, че НКЖИ ще продължи да съществува като действащо предприятие.

Компанията отчита загуба от дейността си за първо тримесечие на 2023 г. в размер на 17 654 хил. лв., като натрупаните непокрити загуби от предходни периоди, без влиянието на текущия финансов резултат към 31 март 2023 г., са 593 633 хил. лв. Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породви съмнение относно възможността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

5.3. Приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на финансовия отчет. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

5.4. Сравнителни данни

В междинния индивидуален финансов отчет, включващ: Счетоводен баланс, Отчет за приходи и разходи и Отчет за паричните потоци е представена съответната сравнителна информация за един предходен отчетен период по отношение на всеки раздел, група и статия в тях. Там където е направена корекция или рекласификация в сравнимата информация е оповестено в настоящото приложение, а когато е невъзможно да се извърши корекция се оповестява причината, поради която това практически е невъзможно.

5.5. Отчетна валута и признаване на курсови разлики

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменния курс,

публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 март те се оценяват в български лева като се използва заключителния курс на БНБ.

Българският лев е с фиксиран курс към евро при съотношение 1 евро = 1.95583 лв.

Курсът на българския лев към щатски долар (USD), валиден за 31.03.2023 г. е 1.79846 лв. (31.03.2022 г.: 1.76185 лв.).

6. Значими счетоводни политики

6.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно НСС. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Представянето на финансов отчет, съгласно НСС, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Съгласно чл. 2, ал. 1, т.3 от Закон за публичните предприятия, НКЖИ е публично предприятие, което следва да изготвя тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

6.2. Представяне на финансовия отчет

Междинният индивидуален финансов отчет е представен в съответствие със СС 1 „Представяне на финансови отчети“, в който са определени формите, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет.

В междинния индивидуален счетоводен баланс се представят два сравнителни периода, когато Компанията:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет,

и това има съществен ефект върху информацията в междинния индивидуален счетоводен баланс към началото на предходния период.

6.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Компанията по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

6.4. Приходи

Приходите включват приходи от инфраструктурни такси: такси за преминаване по жп инфраструктурата и такси за използване на електрозахранващо оборудване; разпределение на тягова електроенергия; продажба на активи и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Компанията.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Компанията, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

6.4.1. Приходи от инфраструктурни такси

Инфраструктурните такси се определят съгласно Методика за изчисляване на инфраструктурните такси, т. 1 „Пакет за минимален достъп” от Приложение II „Услуги, предоставяни на железопътните предприятия” на Директива 2012/34/ЕС, чл. 31, §3 от Европейския парламент и от Съвета. В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги (пояснителна бележка 9.3).

Приходите от инфраструктурни такси се признават месечно, както следва:

6.4.1.1. Такси за преминаване по жп инфраструктурата – на база ежемесечни отчети за действително преминалите километри (брутотонкилометри и влаккилометри) по железопътната инфраструктура.

6.4.1.2. Такси за използване на електрозахранващо оборудване – на база ежемесечни отчети за действително разпределената и потребена електрическа енергия по отчети от електромерите в локомотивите.

6.4.2. Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Приходи от разпределение на тягова ел. енергия на железопътни превозвачи се признават месечно, на база реално потребено количество ел. енергия по количества, отчетени чрез електромери и признати с протоколи по превозвачи, оценени по действащи цени, утвърдени със съответните решения на КЕВР (пояснителна бележка 9.2).

6.4.3. Предоставяне на услуги

Приходи от наеми и други се признават при тяхното възникване на база на линейния метод за периода на договора. Всички услуги, регламентирани с Наредба №41, които НКЖИ предоставя на жп превозвачи, се предоставят като приходи от други услуги.

6.4.4. Продажба на активи

Продажбата на материали основно включва продажба на скрап. Приход се признава, когато Компанията е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материали. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалите без възражение. Сумата на получената продажна цена, съгласно договора за продажба на материали (скрап), се признава на приход за

периода, в който се осъществи продажбата и се прехвърли собствеността. За договори, за които към края на отчетния период не е прехвърлена собствеността, приходът се отсрочва и се представя като отсрочен приход в междинния индивидуален счетоводен баланс на ред „Приходи за бъдещи периоди”.

Продажбата на дълготрайни активи включва продажба на недвижими имоти и движими вещи. Прехвърлянето на собствеността на продадените недвижими имоти се извършва с подписването на договора за покупко-продажба и съответните съгласувателни процедури, когато това е необходимо по местонахождение на имота и купувача, а за движими вещи – при подписването на договора за покупко-продажба между генералния директор на Компанията и купувача.

6.4.5. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

6.5. Разходи

6.5.1. Оперативни разходи

Разходите в Компанията се признават в момента на тяхното възникване на база на принципите на начисляване и съпоставимост на разходите с приходите.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода през който същите се отнасят.

6.5.2. Разходи за лихви и разходи по заеми

Финансовите разходи се включват в отчета за приходите и разходите, и се състоят от: лихвени разходи, банкови такси и разходи от курсови разлики от преоценка на валутни позиции.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите за лихви, свързани с оценката на пенсионните задължения се признават и представят като за разходи за лихви.

6.6. Нематериални активи

В Нематериалните активи са включени: софтуер, патенти, лицензи и други нематериални активи, използвани в Компанията.

Отчитането на нематериалните активи се извършва съгласно СС 38 „Нематериални активи“.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на нематериални активи се извършва по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. За придобитите след 01.01.2008 г. нематериални активи Компанията прилага стойностен праг на същественост – 700 лева.

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за приходите и разходите през периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално установената стандартна ефективност и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4 „Отчитане на амортизациите“, за периода на полезния живот на дълготрайните нематериални активи.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- | | |
|---------------------------------------|--|
| • софтуер | 2 години |
| • други нематериални активи | 7 години |
| • активи с ограничен срок на ползване | срокът за ползване, определен в договор или друг документ към момента на придобиването |

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се включват като разход в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи.

6.7. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Компанията и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

Отчитането на дълготрайните материални активи се извършва съгласно СС 16 „Дълготрайни материални активи“.

В дълготрайните материални активи са включени сумата на поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи включва стойността на материалите, на външните услуги, прекия труд и съответна част от общопроизводствените разходи.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те се отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на дълготрайни материални активи се извършва по цена на придобиване и всички преки разходи, свързани с привеждане на актива в състояние за използване.

За придобитите активи след 01.01.2008 година Компанията е определила стойностен праг от 700 лева, под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираят като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

С последващите разходи, свързани с отделен дълготраен материален актив, се коригира балансовата стойност на актива, когато е вероятно Компанията да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, през който са направени.

Видовете последващи разходи и методите на тяхното определяне и счетоводно отразяване са включени в приетите „Правила за последващи разходи на заведени дълготрайни материални активи, с които се завишава отчетната им стойност“.

Последващите разходи, с които се завишава стойността на придобиване на даден дълготраен материален актив, се отчитат като подактиви към основния дълготраен материален актив с отделни дати на капитализация и полезен живот.

Оценка след първоначално признаване

След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Считано от 01.01.2018 г. Компанията е избрала и приела да прилага база за изготвяне на финансовите си отчети по Националните счетоводни стандарти (НСС), съгласно решение на Управителния съвет на НКЖИ, като е променила използваната база за изготвяне на финансови отчети по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), и е приложила изискванията на СС 42 „Прилагане за първи път на националните счетоводни стандарти“.

Към 01.01.2005 г. и 01.01.2012 г. са извършени преоценки на земи, сгради и съоръжения по справедлива стойност на Компанията, по реда на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ с помощта на лицензиран независим оценител по справедлива стойност. Съгласно СС 42, когато активите са били преоценявани по реда на МСС 16, тяхната преоценена стойност може да не се преизчислява, а да се приеме като приета стойност във встъпителния баланс към датата на преминаване към НСС. Натрупаният преоценен резерв се освобождава по реда на т.13.2 изречение първо от ПЗР на СС 16.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4, за периода на полезния живот на дълготрайните материални активи. Земята и поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания не се амортизират.

Амортизируемата сума на дълготрайните активи се определя, като от стойността на придобиването им се приспадне тяхната остатъчна стойност.

Остатъчната стойност на дълготрайните активи се определя съгласно приетите „Правила за определяне на остатъчната стойност на дълготрайните материални активи при завеждането им в експлоатация“. Остатъчна стойност на амортизируем актив не се посочва, ако същата е незначителна по размер или процентно съотношение спрямо отчетната му стойност. Степента на значимост на остатъчната стойност се определя от отговорните технически лица към момента на въвеждане на съответните активи в експлоатация.

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се определя в съответствие с предполагаемия срок на физическото и моралното им износване, спецификата и бъдещите намерения за тяхната фактическа употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се преразглежда веднъж годишно при извършване на пълна годишна инвентаризация на активите и пасивите на Компанията.

При установени изменения във физическото и моралното износване или експлоатационната необходимост на дадени дълготрайни материални активи, полезният им живот се коригира, като се посочва нов предполагаем срок, през който същите ще останат във фактическа употреба, считано от датата, от която промяната влиза в сила.

На основание извършената промяна се преизчислява и актуализира общият полезен живот в основните данни на дълготрайните активи, обхващащ периода от датата на въвеждането им в експлоатация до изтичането на предполагаемия срок, през който се очаква същите да бъдат във фактическа употреба.

Промяната на полезния живот влиза в сила от 01.01. на следващата календарна година.

Разходите за амортизация са включени в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите на ред „Разходи за амортизация”.

Обезценка на дълготрайни материални активи

Балансовите стойности на ДМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовите стойности биха могли да се отличават съществено от възстановимата им стойност. При наличие на такива индикатори балансовите стойности се коригират до възстановимите стойности на съответните активи.

Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се признават в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи.

Извеждане от експлоатация на дълготрайни материални активи

При отпадане от експлоатационна необходимост на дълготрайните материални активи за повече от 12 месеца, през които от тях не се черпи икономическа изгода, същите се изваждат от употреба. Активите се рекласифицират в съответния клас, предназначен за активи извън експлоатация и начисляването на счетоводни амортизации се преустановява от месеца, следващ месеца, през който са изведени от употреба.

Извеждането от употреба на дълготрайни материални активи се извършва на основание одобрен доклад и издадена заповед на Генералния директор на Компанията.

Връщане в експлоатация на изведени от употреба дълготрайни материални активи

При връщане обратно в експлоатация на изведени от експлоатация дълготрайните материални активи, същите се рекласифицират в съответния клас, към който се отнасят и начисляването на счетоводни амортизации се възобновява от месеца, следващ месеца, през който са върнати в експлоатация.

Връщането в експлоатация на дълготрайни материални активи, изведени от употреба, се извършва на основание одобрен мотивиран доклад и издадена заповед на Генералния директор на Компанията.

Отписване на дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи се отписват, когато не се очакват бъдещи икономически изгоди от използването им, чрез бракуване, продажба или безвъзмездно прехвърляне.

При частично отписване на дълготрайни материални активи отчетната стойност, подлежаща на отписване, се прехвърля в отделен подактив към основния дълготраен материален актив. Сумите на натрупаната амортизация, остатъчна стойност и преоценъчен резерв се разпределят пропорционално между отписаната и оставащата в употреба част на актива, на база отчетните им стойности.

Отписването на дълготрайни материални активи се извършва на основание Решения на Управителния съвет на Компанията.

6.8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Компанията.

Контрол съществува, когато контролиращото предприятие притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на друго предприятие (контролирано), в резултат на обстоятелствата:

- притежава мнозинство от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие (дъщерно предприятие);
- е акционер или съдружник в дъщерното предприятие и има право да назначава или да освобождава мнозинството на членовете на административното ръководство и/или членовете на управителния или надзорния съвет на друго предприятие (дъщерно предприятие);
- има право да упражнява господстващо влияние върху предприятие (дъщерно предприятие), в което е акционер или съдружник по силата на договор или клауза в учредителния му акт;
- е акционер или съдружник, притежаващ най-малко 20 на сто или повече от правата на глас в друго предприятие, и мнозинството на членовете на административното ръководство и/или членовете на управителния или надзорния съвет на другото предприятие, които са заемали длъжностите си през последните два отчетни периода и до датата на съставяне на консолидираните финансови отчети, са назначени единствено по силата на упражняване на правата на глас;
- единствено то контролира мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие (дъщерно предприятие) по силата на договор с други акционери или съдружници в предприятието;
- има правомощията да упражнява или действително да упражнява доминиращо влияние или контрол върху дъщерното предприятие;
- предприятието майка и дъщерното предприятие се управляват общо от предприятието майка.

В междинния индивидуален финансов отчет Компанията представя инвестиция в дъщерно предприятие, отчетена по себестойностния метод.

Компанията признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите междинни индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото ѝ да получи дивидента.

6.9. Инвестиции в асоциирани и други свързани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Компанията е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. В междинния индивидуален финансов отчет инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод. Други свързани предприятия са тези предприятия, в които Компанията има малцинствено участие.

Компанията признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите междинни индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото ѝ да получи дивидента.

6.10. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство и материали втора употреба.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до сегашното им местоположение и състояние. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализируема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализируема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на другите разходи за периода, в който възниква възстановяването.

Текущото заприходяване на материали втора употреба се извършва на база издадена вътрешна заповед, в случаите на ликвидация и брак на активи, полезните материали от които могат да бъдат повторно използвани.

Себестойността на продукцията се определя от стойността на употребените материали, разходите за преработка и другите разходи, свързани с производството на съответната продукция.

Материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни обекти по договори. Когато няма условия за прилагане на метода на конкретно определената стойност, се прилага средно-претеглена стойност, формирана на ниво структурно звено.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

В края на отчетния период се прави оценка на нетната реализируема стойност на материалните запаси. Когато отчетната стойност на материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се отчита като други текущи разходи.

6.11. Обезценка на активи

Обезценка на активи, съгласно СС 36 се извършва най-малко веднъж в края на отчетния период във връзка с изготвяне на годишни финансови отчети.

Преглед за обезценка на активите се извършва, като:

- определя се дали са налице условия и индикатори за обезценка на актива;
- определя се възстановимата стойност на актива;
- определя се загубата от обезценка на актива.

При определяне на необходимостта от обезценка на активи Компанията прилага принципа за същественост.

Загубата от обезценка на актива се признава веднага като текущ разход.

Загубата от обезценка на актива се коригира в следващи отчетни периоди, само когато е настъпила промяна в очакванията, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка.

При възстановяването на загубата от обезценка преносната стойност на актива не следва да превишава преносната стойност, която би била определена, при положение че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка.

6.12. Свързани лица

Съгласно приложимия СС 24, Компанията е във взаимоотношения на свързани лица, когато:

- контролира пряко друго предприятие;
- упражнява пряко значително влияние върху другото предприятие;
- упражнява чрез едно или повече предприятия значително влияние върху друго предприятие;
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие;
- предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група;
- и двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице;
- предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, свързано с отчитащото се предприятие;
- лице, свързано с отчитащото се предприятие, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

В междинния индивидуален финансов отчет се оповестяват видът на сделките и сумите на неуредените разчети по сделките със свързани лица.

6.13. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Компанията стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

6.13.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, същите са класифицирани в следните категории: кредити и вземания;

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в собствения капитал на Компанията.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Компанията, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от другите вземания на Компанията са към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на междинния индивидуален финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от оценения кредитен риск на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се

определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност.

Несъбираемите вземания се отписват, когато се установят правните основания за това.

Загубата от обезценка на търговски вземания се представя в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи като „Разходи за обезценка“ на ред „Други разходи“.

Възстановените разходи от обезценка на събрани обезценени търговски вземания в предходни периоди, се представят на ред „Други приходи“.

6.13.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват финансов лизинг, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в разходите като „Финансови разходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизируема стойност.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

6.14. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки. Междинният индивидуален отчет за паричните потоци се изготвя съгласно изискванията на т.3 на СС 7 по прекия метод.

За целите на изготвянето на междинния индивидуален отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20% или 9%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- платеният/възстановеният ДДС по покупки/продажби на дълготрайни активи се посочва като плащане към/от доставчици/клиенти към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

За целите на изпълнение на условията на проекти по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, НКЖИ извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

Всички транзакции, извършени чрез системата СЕБРА, посочени по-горе, не са включени в междинния индивидуален отчет за паричния поток, а са представени като безналични плащания.

6.15. Данъчно облагане

Текущите данъци върху печалбата се определят на годишна база в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане.

6.16. Отчитане на лизингови договори (като лизингополучател)

В съответствие с изискванията на СС 17 „Лизинг“ правата и рисковете свързани със собствеността върху актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя.

Промените в СС 17 „Лизинг” се отнасят до счетоводното отчитане и представяне на експлоатационния лизинг както във финансовите отчети на наемодателите, така и във финансовите отчети на наемателите. Същите имат за цел да прецизират текстовете с цел по ясно и категорично определяне на счетоводните приходи и разходи при отчитането на експлоатационните договори за лизинг, като представянето във финансовите отчети на: наемодателите и наемателите, става на линейна база за целия период на договора, дори и когато постъпленията не се получават на тази база.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в междинния индивидуален счетоводен баланс на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В междинния индивидуален счетоводен баланс се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с приетата счетоводна политика за аналогични собствени активи.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи за външни услуги за срока на договора. Разходите, свързани с оперативния лизинг се признават в текущи разходи в момента на възникването им.

6.17. Основен капитал и резерви

Основният капитал отразява балансовата стойност на имуществото към 30.11.2001 г. съгласно параграф 4 от ПЗР на Закона за железопътния транспорт, предоставено на Компанията като правопреемник на Национална компания „Български държавни железници” и отнасящо се до железопътната инфраструктура.

Другите резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници” съгласно Разделителен протокол към 31 декември 2001 г. Измененията в тях са свързани с нетекущи активи, получени от или върнати по решения на едноличния собственик и държавата.

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на дълготрайни материални активи към датата на преоценка, оценявани последващо по преоценена стойност преди преминаване от база на отчитане МСФО към база на отчитане НСС (пояснителна бележка 23.3).

С преминаване към база на отчитане НСС, Компанията отчита последващо дълготрайните материални активи по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

6.18. Доходи на персонала

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали от неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда (КТ) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, работникът или служителят има право на обезщетение съгласно чл. 222 ал. 3 от КТ и Компанията е задължена да му изплати обезщетение в размер на две брутни месечни трудови възнаграждения. В случай че работникът или служителят е работил в Компанията или в

системата на БДЖ през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на размери, посочени в пояснителна бележка 13.2.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Ръководството на Компанията оценява с помощта на независим актюер настоящата стойност на задължението си за изплащане на обезщетения при пенсиониране на персонала, произтичащи от Кодекса на труда и Колективния трудов договор на Компанията в съответствие с изискванията на СС 19 „Доходи на персонала“ на годишна база за пълна календарна финансова година.

6.19. Правителствени дарения и европейски фондове

Правителствените дарения, предоставени от държавата, представляват субсидии и други различни форми на финансиране, отговарящи на определението за правителствени дарения съгласно СС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ”, предоставени от държавата, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни.

Правителствените дарения, предоставени от държавата, се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Правителствените дарения, получени в Компанията като компенсация за минали разходи или загуби, се признават за приход през периода на получаването им.

Правителствените дарения, свързани с амортизируеми активи, се признават на приход пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активи, придобити чрез тези дарения.

При придобиване на неамортизируеми активи (земи), в резултат на извършено отчуждаване във връзка с изграждане на обекти на железопътната инфраструктура, периодът на текущото признаване на приходи от полученото финансиране условно се приема за 25 години като средна продължителност на полезния живот на прилежащите към земята съоръжения.

Безвъзмездни средства, предоставени от международни институции, включват безвъзмездни средства, предоставени от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионен фонд и други Европейски фондове, чрез Оперативни програми. Компанията отчита получените средства от Европейски фондове за придобиване на нетекущи активи по проекти, изпълнявани и финансирани чрез Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизъм за свързване на Европа, Механизъм за свързване на Европа 2 и други програми.

6.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Като провизия в съответствие с изискванията на СС 37 „Провизии, условни задължения и условни активи“ в Компанията се третира и отчита задължение с неопределена срочност или размер.

Провизията е текущо правно или конструктивно задължение на Компанията към датата на финансовия отчет. Провизиите се признават, когато има вероятност тези задължения в резултат от минали събития да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

Като условни задължения в Компанията се третират:

- Възможните задължения, произтичащи от минали събития, резултатът от които ще бъде потвърден единствено с настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на Компанията.
- Настоящи задължения, произтичащи от минали събития, които не са признати във финансовия отчет или защото не е налице вероятност погасяването им да доведе до изтичане на

икономически ползи, или защото сумата на задължението не може да бъде остойностена достатъчно надеждно.

Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Условните задължения се оценяват, за да се определи дали се е появила вероятна необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи. Ако се е появила такава вероятна необходимост за статия, която преди е била третирана като условно задължение, провизията се признава във финансовите отчети за периода, през който е настъпила промяната.

Условни вземания не се признават във финансовите отчети.

Условни активи се оповестяват в междинния индивидуален финансов отчет. Условните активи се оценяват постоянно, за да се отрази правилно тяхното представяне във финансовите отчети. Ако постъпването на потока икономически ползи е станало практически сигурно, тогава активът и свързаните с него приходи се признават във финансовия отчет за периода, през който е настъпила промяната. Ако постъпването на поток икономически ползи е станало вероятно, предприятието го оповестява като условен актив.

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

6.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави значими преценки и редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети.

Действителните резултати могат да се различават от преценките, предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

6.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

6.22.1. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи периодично.

6.22.2. Обезценки

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

6.22.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. При определяне на нетната реализируема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

6.22.4. Обезценка на кредити и вземания

Компанията използва корективна сметка за отчитане на сумата на обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази обезценка на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани или обезценени през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

6.22.5. Провизии

Компанията е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент. Компанията не е признала провизии за бъдещи задължения в настоящия междинен индивидуален финансов отчет, тъй като счита че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Компанията при уреждането им е малка.

6.22.6. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

Към 31.03.2023 г. не са признати отсрочени данъчни активи (пояснителна бележка 24).

7. Корекции на грешки от предходни години

Грешка, свързана с предходни периоди се класифицира като фундаментална по смисъла на приложимия СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика”, когато повлиява съществено на информацията във финансовите отчети за тези периоди.

Възприетият подход по смисъла на СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика”, е :

- Препоръчителният подход, при който фундаменталната грешка, свързана с предходния период, за който се отнася се отчита през текущия период чрез увеличаване (или намаляване) на салдото на неразпределената печалба от минали години (непокрита загуба от минали години) и сравнителната информация се преизчислява.

Съгласно счетоводната политика на Компанията, корекция на суми под 500 хил. лв. за предходен период се отчитат в печалбите и загубите за текущия период, а над този стойностен праг, се прилага препоръчителният подход чрез корекция: увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба от минали години, като сравнителната информация за съответните предходни отчетни периоди се преизчислява.

8. Финансово управление на риска

Дейността на Компанията е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Компанията е представена в пояснителна бележка 30.

8.1. Валутен риск

Дейността на Компанията се осъществява на територията на Република България, няма значими разчети, приходи и разходи деноминирани в чуждестранна валута.

Валутните рискове са минимални, тъй като валутният курс на българския лев към еврото е фиксиран.

8.2. Кредитен риск

Максималният кредитен риск, свързан с финансовите активи, е до размера на преносната им стойност отразена в междинния индивидуален счетоводен баланс на Компанията.

8.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси своите задължения. Компанията посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

8.4. Лихвен риск

Лихвеният риск представлява рискът стойността на лихвоносните задължения на Компанията да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Компанията спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

III. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

9. Нетни приходи от продажби

В хиляди лева	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от инфраструктурни такси	14 800	16 689
Приходи от разпределение на тягова ел. енергия	11 626	10 552
Приходи от други услуги	3 821	3 292
Приходи от услуги	30 247	30 533
Приходи от стоки	9	-
Общо нетни приходи от продажби:	30 256	30 533

Нетните приходи от продажби включват приходи от продажба на услуги и стоки.

9.1. Приходи от инфраструктурни такси

В хиляди лева	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от преминаване	11 525	11 995
Приходи от използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия	3 275	4 694
Общо:	14 800	16 689

Най-значителен дял в размера на приходите от инфраструктурни такси е от дружествата от група „ХОЛДИНГ БДЖ” ЕАД с 70,39%, в това число: „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД –

47,50% и „БДЖ-Товарни превози” ЕООД – 22,89%. Голям дял от другите превозвачи има „БУЛМАРКЕТ РЕЙЛ КАРГО” ЕООД – 8,49%.

9.2 Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Представените приходи от разпределение на тягова електрическа енергия са генерирани от разпределението ѝ към жп превозвачи. През 2010 г. лицензиращият орган „Държавна комисия за енергийно и водно регулиране” (КЕВР), преименувана на „Комисия за енергийно и водно регулиране” издава на НКЖИ лицензия №Л-327-19/17.05.2010 г. за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт. Лицензията е единствена за територията на страната и е за срок от 35 години. В качеството си на разпределително дружество НКЖИ сключи и необходимите по закон договори с енергийните дружества НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД. По този начин от 01.01.2013 г. НКЖИ практически стартира дейността „разпределение на тягова електрическа енергия” съгласно издадената Лицензия №Л-327-19/17.05.2010 г.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ е нормативно определена от КЕВР. С Решение №Ц-28 от 01.07.2021 г. КЕВР определя цена за разпределение на тягова електрическа енергия за първата ценова година от четвъртия регулаторен период. С Решение №Ц-20 от 01.07.2022 г. КЕВР определя цена за втората ценова година от четвъртия регулаторен период за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“, в сила от 01.07.2022 г.

С изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ), издадени от КЕВР (обн. ДВ, бр. 74 от 16.09.2022 г.), в сила от датата на обнародването им, е въведена възможност за плащане чрез директен дебит съгласно Инstrukция №5 „Плащане чрез директен дебит“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД. В тази връзка е разкрита специална банкова сметка на поделение „Електроразпределение“, с цел закупуване на необходимите количества ел. енергия за технологичните разходи за извършване на основната си дейност.

9.3. Приходи от други услуги

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от предоставени на превозвачи услуги	1 649	1 448
Наредба 41		
Приходи от заявен и неизползван капацитет	781	625
Наредба 41		
Приходи от дезинфекционни станции	563	481
Приходи от ремонтни дейности и други услуги	536	423
Приходи от кантарни участъци	292	157
Приходи от съхранение на ВВЗ	-	158
Общо:	3 821	3 292

10. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от финансираня	85 562	76 982
Приходи от продажба на активи	1 330	660
Други приходи	3 319	5 887
Общо:	90 211	83 529

10.1. Приходи от финансираня

В хиляди лева	31.03.2023	31.03.2022
Финансираня, свързани с покриване на разходи	52 456	42 977
Финансираня, свързани с нетекущи активи	32 355	32 089
Финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел.енергия	668	1 771
Финансираня, свързани с текущи активи	83	145
Общо:	85 562	76 982

Приходите от финансираня, свързани с нетекущи активи, съответстват на размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални и нематериалните активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са: за текущи активи и преки разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Във връзка с одобрена от Министерски съвет Програма за компенсиране разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия и на операторите на електропреносната и на електроразпределителните мрежи за закупуване на количествата електрическа енергия, потребена за технологични разходи за периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г., одобрена с Решение № 104 от 02.02.2023 г. и в изпълнение на Решение на Народното събрание обн. ДВ бр. 90 от 11.11.2022 г. изменено с решение обн. ДВ. бр. 98 от 09.12.2022 г. и съдържащият се в Програмата механизъм за компенсиране:

- като краен небитов потребител Компанията начислява и признава приходи по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, приета от Министерски съвет са посочени на ред „Финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г. с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради по-ниската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“.

10.2. Приходи от продажба на активи

В хиляди лева	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от продажба на материални запаси	1 330	647
Приходи от продажба на нетекущи активи	-	13
Общо:	1 330	660

10.3. Други приходи

В хиляди лева	31.03.2023	31.03.2022
Приходи от заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация	1 563	497
Приходи от наеми	1 064	946
Приходи от глоби и неустойки	162	3 915
Други	530	529
Общо:	3 319	5 887

11. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Материали и резервни части	(7 247)	(4 525)
Ел. енергия	(4 394)	(5 573)
Гориво	(1 339)	(1 160)
Топлоенергия	(290)	(239)
Вода	(88)	(54)
Общо:	(13 358)	(11 551)

Получени са правителствени компенсации по Програмата за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия за 2023 г. (пояснителна бележка 10.1)

12. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Транспортни услуги и карти	(2 588)	(1 898)
Ремонти и текущо поддържане на ЖИ	(1 486)	(533)
Охрана	(1 472)	(1 257)
Данък сгради, такса смет и други	(1 419)	(1 106)
Застраховки	(872)	(1 515)
Почистване	(829)	(725)
Абонаментни услуги	(671)	(751)
Такси	(400)	(385)
Лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране	(246)	(139)
Телефонни и пощенски услуги	(99)	(82)
Граждански договори	(65)	(48)
Наеми	(53)	(66)
Други	(404)	(223)
Общо:	(10 604)	(8 728)

13. Разходи за персонала

13.1. Възнаграждения на персонала

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Разходи за възнаграждения	(49 616)	(40 747)
Разходи за социални осигуровки и надбавки	(16 923)	(11 868)
<i>в т.ч. осигуровки, свързани с пенсии</i>	<i>(6 045)</i>	<i>(4 655)</i>
Общо:	(66 539)	(52 615)

Средният списъчен брой на персонала за 31.03.2023 г. е 10 628 бр. (31.03.2022 г.: 10 761 бр.)

13.2. Задължения за обезщетения при пенсиониране

При прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, вкл. и по условията на чл. 68а от Кодекс за социално осигуряване (КСО), независимо от основанията за прекратяването, работниците и служителите имат право на обезщетение по чл. 222 ал. 3 от КТ. Когато последните им 10 години трудов стаж са при един и същ работодател, обезщетението е в следните размери, в зависимост от момента на прекратяване на трудовото правоотношение: до 1 месец 10 брутни работни заплати, след 1 до 6 месеца 9 брутни работни заплати, след 6 до 12 месеца 8 брутни работни заплати, над 12 месеца 7 брутни работни заплати. Право на обезщетение в размер 10 брутни трудови възнаграждения имат работници и служители, които се пенсионираат по условията на чл. 68а от КСО и отговарят на условието за 10 години трудов стаж при един и същ работодател.

Актуерската оценка за разходите за обезщетения при пенсиониране се представя на годишна база за пълна календарна финансова година.

14. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Балансова стойност на продадените активи	(1 079)	(784)
Работно и униформено облекло	(606)	(179)
Внесени в бюджета 50% от получени наеми	(467)	(430)
Членски внос международни организации	(277)	(264)
Командировки	(158)	(108)
Неустойки по договори	(139)	(133)
Дарения	(116)	(98)
Охрана на труда	(108)	(73)
Брак на материали	(73)	(56)
Километрични възнаграждения	(72)	(73)
Стипендиантска програма	(48)	(24)
Противопожарна охрана	(38)	(38)
Изгубени съдебни дела	(21)	(6)
Нанесени щети	(12)	(13)
Ликвидация на ДМА	(1)	(21)
Други разходи за дейността	(76)	(35)
Общо:	(3 291)	(2 335)

Съгласно чл. 99 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 година, Компанията внася в държавния бюджет вноска в размер на 50 на сто от получения наем на отдадени под наем застроени или незастроени недвижими имоти, съответстващ на процента държавно участие. Сумата на вноската за първо тримесечие на 2023 г. е посочена на ред „Внесени в бюджета 50% от получени наеми“.

На ред „Балансова стойност на продадени активи“ се включват:

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Балансова стойност на продадени материални запаси (скрап)	(1 075)	(781)
Балансова стойност на продадените стоки	(4)	-
Балансова стойност на продадени дълготрайни материални активи	-	(3)
Общо:	(1 079)	(784)

15. Финансови приходи и финансови разходи

Финансови разходи	31.03.2023	31.03.2022
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за лихви по лизингови договори	(23)	(28)
Разходи за лихви и други финансови разходи	(23)	(28)
Отрицателни курсови разлики от промяна на валутни курсове	(4)	-
Общо:	(27)	(28)

Разходите за лихви по заеми представляват лихви по договори за финансов лизинг.

16. Данъчно облагане

Разходите за данъци включващи сумата на отсрочените и текущите данъци са признати във финансов резултат на годишна база за пълна календарна финансова година.

17. Нематериални активи

31.03.2023

В хиляди лева

Отчетна стойност

Салдо към 01.01.2023 г.

Салдо към 31.03.2023 г.

Софтуер Патенти и
лицензи Други Общо

10 551	52	426	11 029
10 551	52	426	11 029

Амортизации

Салдо към 01.01.2023 г.

Амортизация за периода

Салдо към 31.03.2023 г.

9 827	52	139	10 018
92	-	13	105
9 919	52	152	10 123

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2023 г.

Салдо към 31.03.2023 г.

724	-	287	1 011
632	-	274	906

31.12.2022

В хиляди лева

Отчетна стойност

Салдо към 01.01.2022 г.

Придобити

Отписани

Салдо към 31.12.2022 г.

Софтуер Патенти и
лицензи Други Общо

10 541	52	430	11 023
32	-	-	32
(22)	-	(4)	(26)
10 551	52	426	11 029

Амортизации

Салдо към 01.01.2022 г.

Амортизация за периода

Отписани през периода

Салдо към 31.12.2022 г.

9 487	52	90	9 629
362	-	53	415
(22)	-	(4)	(26)
9 827	52	139	10 018

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2022 г.

Салдо към 31.12.2022 г.

1 054	-	340	1 394
724	-	287	1 011

18. Дълготрайни материални активи

31.03.2023

В хиляди лева

Отчетна стойност

Салдо към 01.01.2023 г.

Придобити

Отписани

Трансфери

Салдо към 31.03.2023 г.

Земни Сгради Машини и
оборудване Съоръжения Тран-
спортни средства Други предоста-
вени аванси ДМА в процес на изграждане Общо

324 249	163 028	414 416	3 967 461	44 569	17 766	276 487	920 751	6 128 727
423	-	-	34	-	-	808	40 163	41 428
-	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
19	117	1 411	76	-	-	-	(1 623)	-
324 691	163 145	415 827	3 967 571	44 568	17 766	277 295	959 291	6 170 154

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2023 г.	-	57 896	238 859	1 366 834	27 496	12 787	-	-	1 703 872
Амортизация за периода	-	1 615	6 592	38 854	648	397	-	-	48 106
Отписани през периода	-	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Салдо към 31.03.2023 г.	-	59 511	245 451	1 405 688	28 143	13 184	-	-	1 751 977

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2023 г.	324 249	105 132	175 557	2 600 627	17 073	4 979	276 487	920 751	4 424 855
Салдо към 31.03.2023 г.	324 691	103 634	170 376	2 561 883	16 425	4 582	277 295	959 291	4 418 177

31.12.2022

В хиляди лева

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Предоставени аванси	ДМА в процес на изграждане	Общо
Отчетна стойност									
Салдо към 01.01.2022 г.	321 349	156 114	411 148	3 858 971	44 313	16 467	286 927	688 622	5 783 911
Придобити	978	5 295	1	1 232	-	625	-	389 438	397 569
Отписани	(11)	(306)	(1 767)	(31 895)	(133)	(123)	(10 440)	(8 078)	(52 753)
Рекласифицирани	-	-	1 092	-	(1 092)	-	-	-	-
Трансфери	1 933	1 925	3 942	139 153	1 481	797	-	(149 231)	-
Салдо към 31.12.2022 г.	324 249	163 028	414 416	3 967 461	44 569	17 766	276 487	920 751	6 128 727

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2022 г.	-	51 620	209 632	1 227 463	26 013	11 394	-	-	1 526 122
Амортизация за периода	-	6 493	29 876	159 392	2 702	1 516	-	-	199 979
Отписани през периода	-	(217)	(1 737)	(20 021)	(131)	(123)	-	-	(22 229)
Рекласифицирани	-	-	1 088	-	(1 088)	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2022 г.	-	57 896	238 859	1 366 834	27 496	12 787	-	-	1 703 872

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2022 г.	321 349	104 494	201 516	2 631 508	18 300	5 073	286 927	688 622	4 257 789
Салдо към 31.12.2022 г.	324 249	105 132	175 557	2 600 627	17 073	4 979	276 487	920 751	4 424 855

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Компанията и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

В дълготрайните материални активи са включени сумата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, размерът на авансовите плащания и отдадени дълготрайни материални активи при условията на концесия. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи в процес на изграждане включва стойността на материалите, на външните услуги и прекия труд.

В състава на дълготрайните материални активи са включени отдадени на концесия дълготрайни материални активи, предоставени от собственика на капитала на „Интермодален терминал южен централен район на планиране в България – Пловдив“ за срок 27 години, ползите от които се получават от държавата, представлявана от Министъра на транспорта и съобщенията. Общата балансова стойност на тези активи е 9 584 хил. лв.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те се отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

За определяне на остатъчната стойност на активите е използван методът на ликвидационната стойност.

Към 31.03.2023 г. не са бракувани дълготрайни материални активи.

Към 31.03.2023 г. отчетната стойност на 100% амортизираните активи, които продължават да се използват в дейността на Компанията е в размер на 243 346 хил. лв. (31.12.2022 г.: 206 114 хил. лв.).

Компанията не разполага с документи за собственост за част от представените в индивидуалния счетоводен баланс недвижими имоти (земя и сгради). Компанията продължава процеса на осигуряване на надлежни документи за собственост за земя с балансова стойност в размер на 79 428 хил. лв. към 31.03.2023 г. (31.12.2022 г.: 78 986 хил. лв.) и сгради с балансова стойност в размер на 16 368 хил. лв. към 31.03.2023 г. (31.12.2022 г.: 16 742 хил. лв.). Въпреки продължаващите действия за осигуряване на документи за собственост, балансовата стойност на неактуваната земя към 31.03.2023 г. е увеличена спрямо тази към 31.12.2022 г., поради големия брой имоти, които НКЖИ придобива, вследствие отчуждителните процедури провеждани при изпълняването на проекти с европейско финансиране.

19. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия

В хиляди лева	Вид дейност	Дял %	31.03.2023	31.12.2022
Инвестиции в дъщерни предприятия:				
„ТРЕН” ЕООД	Търговия с електрическа енергия	100%	5	5
Общо инвестиции в дъщерни предприятия			5	5
Инвестиции в асоциирани и други свързани предприятия:				
„фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	Производство на стрелки	49%	2 041	2 041
„Зона за обществен достъп – Бургас” АД	Проектиране, изграждане и експлоатация на интермодален терминал	20%	100	100
ЗАД „Алианс България”	Застрахователно дружество	2,796%	742	742
Общо инвестиции в асоциирани и др. свързани предприятия			2 883	2 883
Общо инвестиции в дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия			2 888	2 888

С решение на Управителния съвет на НКЖИ е взето решение за доброволна ликвидация на дъщерното дружество, която е вписана в Търговския регистър на 29.10.2020. Дружеството е в процедура по ликвидация, като срокът на ликвидацията е удължен с една година, считано от 30.10.2022 г.

20. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Материали и консумативи	72 110	74 554
Готова продукция	212	305
Стоки	3	3
Общо:	72 325	74 862

20.1. Материали и консумативи

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Основни материали	29 308	31 177
Материални отпадъци (скрап)	16 065	15 794
Материали втора употреба	10 222	10 380
Основни резервни части и резервно оборудване	9 101	9 497
Горивни и смазочни материали	1 439	1 820
Други	5 975	5 886
Общо:	72 110	74 554

В група „Материали и консумативи“ са включени материални запаси, които се използват за капитализиране и ремонт на железопътната инфраструктура. Балансовата стойност на тези материални запаси към 31.03.2023 г. е 32 565 хил. лв. (31.12.2022 г.: 33 517 хил. лв.), разпределени в следните групи:

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Основни материали	17 193	17 831
Материали втора употреба	10 222	10 380
Основни резервни части и резервно оборудване	4 943	5 099
Други материали – финансирани	207	207
Общо:	32 565	33 517

Материални запаси към 31.03.2023 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

21. Вземания

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Вземания от клиенти и доставчици (аванси)	88 032	86 784
Други вземания	10 709	32 762
Общо:	98 741	119 546
<i>в т.ч. финансови активи (пояснителна бележка 29.1)</i>	88 488	87 599

21.1. Вземания от клиенти и доставчици (аванси)

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Вземания от свързани лица под общ контрол	77 477	76 334
Вземания от други клиенти	10 306	10 560
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Вземания от доставчици (аванси)	463	104
Общо:	88 032	86 784

На ред „Вземания от свързани лица под общ контрол“ се включват вземания от „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ-ТП“ ЕООД, „БДЖ-ПП“ ЕООД и „ТСВ“ ЕАД, с принципал МТС. Към 31.03.2023 г. най-големият длъжник е „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества с 77 452 хил. лв. или 87,98% от общо търговските вземания от клиенти и доставчици, като сумите са както следва: вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД възлизат в размер на 17 201 хил. лв., вземанията от „БДЖ-ТП“ ЕООД – в размер на 51 172 хил. лв. и „БДЖ-ПП“ ЕООД – в размер на 9 079 хил. лв., включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други. Във вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с общ балансова стойност 61 889 хил. лв. за разсрочено плащане: ликвидност над една година с балансова стойност 57 365 хил. лв. (за 31.12.2022 г.: 57 496 хил. лв.) и ликвидност до една година с балансова стойност 4 524 хил. лв. (за 31.12.2022 г.: 4 524 хил. лв.), които се изпълняват съгласно договореностите. Остатък от сумата на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества представляват вземания за услуги, възникнали през последното тримесечие и просрочени вземания от „БДЖ-ПП“ ЕООД в размер на 3 119 хил. лв. и „БДЖ-ТП“ ЕООД в размер на 2 174 хил. лв.

21.2. Други вземания

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Съдебни вземания	4 246	4 240
Данъци за възстановяване	1 954	24 490
Вземания по оперативни програми	919	919
Други вземания	3 590	3 113
Общо:	10 709	32 762

21.2.1. Съдебни вземания

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Вземания по съдебни спорове	1 755	1 743
Присъдени вземания	4 308	4 314
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1 817)	(1 817)
Общо:	4 246	4 240

21.2.2. Други вземания

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Блокирани парични средства в КТБ АД	4 434	4 434
Други дебитори	2 370	2 381
Дадени гаранции	1 571	1 082
Вземания по липси и начети	68	68
Други	2	3
Обезценка на други вземания	(4 855)	(4 855)
Общо:	3 590	3 113

На ред „Обезценка на други вземания“ е включена сумата в размер на 4 434 хил. лв., представляваща обезценка на блокирани парични средства в КТБ АД и сумата в размер на 421 хил. лв., представляваща обезценка на вземания, свързани с кражби.

Изменението в обезценката на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин:

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Салдо към 1 януари	6 886	6 886
Салдо към отчетния период	6 886	6 886

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснителна бележка 30.2.

22. Пари и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Парични средства в брой	40	32
Парични средства по банкови сметки	451 537	404 821
Общо:	451 577	404 853

22.1. Парични средства в брой

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Каса в лева	30	26
Каса във валута	9	5
Ваучери за храна	1	1
Общо:	40	32

22.2. Парични средства по банкови сметки

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Разплащателна сметка в левове	451 403	404 490
Специална банкова сметка	134	331
Общо:	451 537	404 821

С изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ), издадени от КЕВР (обн. ДВ, бр. 74 от 16.09.2022 г.), в сила от датата на обнародването им, е въведена възможност за плащане чрез директен дебит съгласно Инструкция №5 „Плащане чрез директен дебит“ на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД. През 2022 г. е разкрита специална банкова сметка на поделение „Електроразпределение“. Наличността по нея е посочена на ред „Специална банкова сметка“.

С цел по-ефективно управление на паричните средства и ежедневен контрол, всички разплащания на Компанията и нейните структурни звена са включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) като отделна първостепенна система за чужди средства на принципала – МТС чрез сметки в Българска народна банка (БНБ). Титуляр на сметките в БНБ е МТС.

За целите на изпълнение на условията на проекти по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, НКЖИ извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

По този ред през първо тримесечие на 2023 г. Компанията е уредила задължения свързани с проекти, финансирани по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ в размер на 13 140 хил. лв. (31.12.2022 год. – 109 646 хил. лв.). Тези средства не са включени в индивидуалния отчет за паричните потоци на Компанията за съответните периоди (пояснителна бележка 27).

23. Собствен капитал

23.1. Основен капитал

Към 31 март 2023 г. основният капитал на Компанията е в размер на 100 000 хил. лв. Едноличен собственик на капитала е държавата, представлявана от Министъра на транспорта и съобщенията.

23.2. Допълнителни резерви

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници”, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 31.03.2023 г. е 392 093 хил. лв. (31.12.2022 г.: 391 699 хил. лв.). През 2023 г. за сметка на допълнителните резерви са получени безвъзмездно предоставени нетекущи активи на стойност 394 хил. лв. съгласно:

- Решение №1069 от 23.12.2022 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
- Решение №36 от 18.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
- Решение №94 от 01.02.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.;
- Решение №40 от 19.01.2023 г. на МС и Решение на УС №10-03/22 от 16.03.2023 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

23.3. Преоценъчен резерв

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Салдо към 1 януари	1 375 645	1 405 135
Освободен преоценъчен резерв на отписани (бракувани) активи	-	(6 004)
Данъчен ефект от отписания преоценъчен резерв	-	600
Прехвърляне на преоценъчен резерв на отписани активи в неразпределената печалба	-	(26 762)
Данъчен ефект от прехвърления преоценъчен резерв	-	2 676
Салдо към 31 декември	1 375 645	1 375 645

Представеният преоценъчен резерв е формиран от разликите между балансовата и справедливата стойност на преоценяваните дълготрайни материални активи на Групата към 1 януари 2005 г. и към 1 януари 2012 г., редуциран с преоценъчния резерв на отписаните през съответните отчетни периоди дълготрайни материални активи и съответстващият им пасив по отсрочени данъци (пояснителна бележка 18 и 24).

24. Отсрочени данъчни пасиви и активи

Ефективната данъчна ставка за целите на изчислението на отсрочените данъчни пасиви и пасиви за 2023 г. и сравнимия период 2022 г. е 10%.

24.1. Отсрочени данъчни пасиви

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Към 1 януари	88 244	91 206
Отписан отсрочен данъчен пасив	-	(600)
Промяна на отсрочен данъчен пасив от освободен преоценъчен резерв	-	(2 362)
Към 31 декември	88 244	88 244

Признатите отсрочени данъчни пасиви са свързани с разликата между счетоводната и данъчна балансова стойност на дълготрайните материални активи към края на отчетния период.

25. Лизинг

25.1. Оперативен лизинг

Компанията като лизингополучател:

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 53 хил. лв. (31.03.2022 г.: 66 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Компанията.

Договорите за оперативен лизинг на Компанията не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

Компанията като лизингодател:

Недвижими имоти на Компанията се отдават под наем по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за първо тримесечие на 2023 г., възлизащи на 1 064 хил. лв. (31.03.2022 г.: 946 хил. лв.), са представени в индивидуалния отчет за приходи и разходи на ред „Други приходи”. Компанията внася 50% от получените приходи от наеми в държавния бюджет съгласно Закона за държавния бюджет на Република България. Не са признавани условни наеми.

25.2. Финансов лизинг

През 2021 г. НКЖИ сключва договор с предмет „Закупуване на нови транспортни средства за нуждите на ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“, при условията на финансов лизинг“ на стойност 4 702 хил. лв. без ДДС (5 532 хил. лв. с ДДС). Срокът на финансовия лизинг е 5 години.

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Към 1 януари	2 813	3 455
Платена главница	(138)	(540)
Платена лихва (пояснителна бележка 15)	(23)	(102)
Салдо към 31 декември	2 652	2 813
<i>в т.ч. изискуеми над 1 год.</i>	<i>2 010</i>	<i>2 171</i>

26. Задължения

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Задължения към доставчици	14 327	13 395
Задължения към финансови предприятия (пояснителна бележка 25.2)	2 652	2 813
Получени аванси	4	-
Задължения, свързани с асоциирани предприятия	1	14
Други задължения	53 560	43 251
Общо:	70 544	59 473
<i>в т.ч. финансови пасиви (пояснителна бележка 29.2)</i>	<i>44 825</i>	<i>41 404</i>

Задълженията към 31.03.2023 г. към асоциирани предприятия в размер на 1 хил. лв. (31.12.2022 г.: 14 хил. лв.) представляват закупени стрелкови части и други материали от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД.

26.1. Задължения към доставчици

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Задължения към свързани предприятия под общ контрол (МТС)	667	762
Задължения към други доставчици	13 660	12 633
Общо:	14 327	13 395

26.2. Други задължения

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Гаранции за изпълнение на договори	27 845	25 182
Задължения към персонала	14 656	15 568
Задължения за социално осигуряване	6 849	1 047
Задължения за данъци	3 238	254
Други	972	1 200
Общо:	53 560	43 251

Нетната балансова стойност на задълженията към доставчици и други се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Посочената сума над 1 година, на ред „Други задължения“ в индивидуалния счетоводен баланс, в размер на 17 126 хил. лв., представлява гаранции по ЗОП за обезпечаване доброто изпълнение по договори за обществени поръчки, които не са дължими в следващия отчетен период.

26.2.1. Задължения за данъци

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Данъци по ЗДДФЛ	3 062	106
Данъци по чл. 204 от ЗКПО	82	64
Данъци към общини	57	19
Вноски по чл. 99 от Закон за държавния бюджет за 2022 г. (50% от получени наеми)	37	65
Общо:	3 238	254

26.2.2. Други

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Задължения по застраховане	3	3
Други кредитори	969	1 197
Общо:	972	1 200

27. Финансирания

Финансиранията са безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейските фондове и представляват отсрочени приходи за бъдещи периоди (балансирана стойност на финансиранията), които се признават на систематична база за срока на полезния живот на нетекущи активи, придобити с получените безвъзмездни средства.

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Финансирания, свързани с нетекущи амортизируеми активи	2 003 234	2 035 571
Финансирания за нетекущи активи в процес на изграждане	1 569 535	1 525 974
Финансирания за текуща дейност	21 629	8 720
Общо:	3 594 398	3 570 265

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

27.1. Движение през периода по източници на финансиране, представени в междинния индивидуален счетоводен баланс и междинния индивидуалния отчет за приходите и разходите

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Към 1 януари	3 570 265	3 136 016
Получени от държавния бюджет	93 318	441 932
Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (пояснителна бележка 22.2)	13 140	109 646
Получени ДДС 06/2011	2 517	-
Правителствени компенсации за ел. енергия	668	10 195
Възстановени финансираня от УО по ОПТТИ	52	54 625
Механизъм за свързване на Европа	-	309 259
ПМС за одобряване на неотложни разходи при бедствия	-	1 561
Получени други финансираня	-	152
Финансираня по Програма за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна	-	52
Възстановени средства на държавния бюджет за капиталов трансфер	-	(1 011)
Получена/(Възстановена) възмездна финансова помощ	-	(45 003)
Признати в индивидуален отчет за приходите и разходите (пояснителна бел. 10.1)	(85 562)	(447 159)
Към отчетния период	3 594 398	3 570 265

НКЖИ е бенефициент по проекти, финансирани със средства от ЕС по проекти по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизъм за свързване на Европа (МСЕ) и други. Финансирането на тези проекти се извършва от Кохезионния фонд, ЕФРР, национално съфинансиране от ДБ и от средства на Компанията.

Към 31.03.2023 г. НКЖИ е получава безвъзмездни средства, предоставени от Държавния бюджет, в размер на 93 318 хил. лв. (31.12.2022 г.: 441 932 хил. лв.), от които текуща субсидия за покриване на разходи в размер на 65 318 хил. лв. и 28 000 хил. лв. за капиталов трансфер.

За първо тримесечие на 2023 г. са начислени правителствени компенсации за ел. енергия, по Програма за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия, посочени на ред „Финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

През 2022 г. на основание ПМС №131 от 16.06.2022 г. е възстановена възмездна финансова помощ, получена през 2021 г. от НКЖИ (с ПМС №267 от 05.08.2021 г.) в качеството си на бенефициент по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, в размер на 45 003 хил. лв. Възстановената сума е посочена на ред „Получена/(Възстановена) възмездна финансова помощ“.

27.2. Движение през периода по източници на финансиране, представени в междинния индивидуален отчет за паричните потоци

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Получени финансираня		
Получени от държавния бюджет за текуща субсидия	65 318	46 313
Получени от държавния бюджет за капиталов трансфер	28 000	11 083
Получени ДДС 06/2011	2 517	-
Получени финансиране от УО по ОПТТИ	52	5 598
Получени финансираня по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна	8	-
Механизъм за свързване на Европа	-	22 257
Общо:	95 895	85 251

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Възстановени финансираня		
Възстановени средства на държавния бюджет за капиталов трансфер	-	(1 011)
Общо:	-	(1 011)

28. Свързани лица

28.1. Сделки със свързани предприятия

28.1.1. Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Продажба на стоки и услуги	4	1
продажба на услуги на „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	4	1
Покупки на стоки и услуги	91	34
покупки на услуги от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	91	34
Други сделки		
Получени гаранции по договори през 2023 г. от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	1	-

28.1.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол (МТС)

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Продажба на стоки и услуги	22 379	22 513
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	45	45
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	14 494	14 730
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	7 815	7 711
„ТСВ“ ЕАД	25	27

Покупки на стоки и услуги	3 232	4 816
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	5	6
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	1 569	1 548
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	463	573
„ТСВ“ ЕАД	1 195	2 689

Други сделки	31.03.2023	31.12.2022
Възникнали съдебни вземания през 2023 г. от:	2	-
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	2	-

Получени гаранции по договори през 2023 г. от:	3	175
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	-	175
„ТСВ“ ЕАД	3	-

28.1.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет, Одитния комитет и Генералния директор на Компанията. Доходите на ключовия управленски персонал, включително осигуровки, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.03.2022
Заплати и други краткосрочни доходи	89	80
Осигуровки	6	4
Общо:	95	84

28.1.4. Безналични сделки

Към 31.03.2023 г. и сравнителния период 31.03.2022 г. не са подписани споразумения за прихващане на насрещни вземания и задължения със свързани лица под общ контрол, с принципал МТС.

28.2. Разчети със свързани предприятия

Вземания и задължения от свързани лица под общ контрол, с принципал МТС, които не са Вземания и задължения от предприятия от група, по смисъла на СС, са представени на ред Вземания и задължения от клиенти и доставчици в междинния индивидуален счетоводен баланс.

28.2.1. Вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	17 201	17 216
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г.</i>	<i>16 999</i>	<i>17 014</i>
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	9 079	8 025
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	51 172	51 071
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г</i>	<i>40 366</i>	<i>41 482</i>
„ТСВ“ ЕАД	25	22
Общо вземания от свързани лица под общ контрол	77 477	76 334
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г</i>	<i>57 365</i>	<i>58 496</i>

Други вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)	31.03.2023	31.12.2022
„ТСВ“ ЕАД	1 499	1 499
Вземания по аванси	1 499	1 499
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	127	125
Съдебни вземания	127	125

28.2.2. Задължения към асоциирани предприятия

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	1	14
Общо задължения към асоциирани предприятия:	1	14

Други задължения към асоциирани предприятия

„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	3	11
Задължения по получени гаранции	3	11

28.2.3. Задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	494	554
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	171	202
„ТСВ“ ЕАД	2	6
Общо задължения към свързани лица под общ контрол	667	762

Други задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)

„Холдинг БДЖ“ ЕАД	1	1
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	2 811	2 811
„ТСВ“ ЕАД	2	2
Задължения по получени гаранции	2 814	2 814

29. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Компанията могат да бъдат представени в следните категории:

29.1. Финансови активи

Финансови активи са:

В хиляди лева	Бележка	31.03.2023	31.12.2022
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	21	88 488	87 599
Пари и парични еквиваленти	22	451 577	404 853
Общо финансови активи:		540 065	492 452

Ред „Вземания“ включва финансови активи, както следва:

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Вземания от свързани лица под общ контрол	77 477	76 334
Вземания от други клиенти	10 306	10 560
Вземания по оперативни програми	919	919
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Общо вземания:	88 488	87 599

29.2. Финансови пасиви

Финансови пасиви са:

В хиляди лева	Бележка	31.03.2023	31.12.2022
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Търговски задължения		14 327	13 395
Задължения свързани с гаранции		27 845	25 182
в т.ч. над 1 г.		17 126	19 038
Задължения към финансови предприятия		2 652	2 813
в т.ч. над 1 г.		2 010	2 171
Задължения свързани с асоциирани и смесени предприятия		1	14
Общо финансови пасиви:	26	44 825	41 404
в т.ч. над 1 г.		19 136	21 209

В пояснителна бележка 6.13 е предоставена информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Компанията относно финансовите инструменти е представено в пояснителна бележка 30.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Компанията е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Компанията е представена в пояснителна бележка 29. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Компанията са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Компанията се осъществява от централната администрация на Компанията в сътрудничество с Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Компанията не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Компанията, са описани по-долу.

30.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Компанията е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Компанията.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Компанията. Компанията е изложена на този риск във връзка с различни финансови

инструменти, като напр. при възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции и други. Излагането на Компанията на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Търговски и други вземания	88 488	87 599
Пари и парични еквиваленти	451 577	404 853
Балансова стойност	540 065	492 452

Търговски и други вземания представляват вземания от клиенти и вземания по оперативни програми.

Компанията редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск.

Компанията не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценени търговски и други вземания е следната:

<i>В хиляди лева</i>	31.03.2023	31.12.2022
Непросрочени	14 112	12 827
Просрочени до 90 дни	2 239	1 588
Просрочени между 90 – 180 дни	152	117
Просрочени между 180 – 365 дни	3 878	4 374
Просрочени над 365 дни	68 107	68 693
Общо	88 488	87 599

По отношение на търговските и други вземания Компанията е изложена на значителен кредитен риск от основните превозвачи – „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските и други вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра. На основание подписани Споразумения от 31.05.2013 г. е договорена опция Компанията да придобие имоти чрез покупко-продажба от „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества по схемата „дълг срещу собственост“, за уреждане на тези вземания.

Търговските и други вземания, просрочени над 365 дни, в размер на 68 107 хил. лв. към 31 март 2023 г. включват:

- 17 183 хил. лв. – Вземания от „Холдинг БДЖ” ЕАД
- 46 880 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ТП” ЕООД
- 3 119 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ПП” ЕООД
- 925 хил. лв. представляват вземания от други контрагенти над една година, за които НКЖИ предприема действия по събирането им.

За уреждане на финансовите задължения на „Холдинг БДЖ” ЕАД по фактури, издадени от НКЖИ през 2010 г., 2011 г. 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между НКЖИ и „Холдинг БДЖ” ЕАД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатъкът от сумата към 31.03.2023 г. по

споразумението е 17 059 хил. лв. Договорените парични потоци по споразумението до 1 г. са 60 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ Товарни превози” ЕООД по фактури, издадени от НКЖИ през 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между НКЖИ и „БДЖ – Товарни превози” ЕООД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатъкът от сумата към 31.03.2023 г. по споразумението е 37 244 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ Товарни превози” ЕООД по фактури, издадени от НКЖИ през периода от 30.06.2020 г. до 30.09.2021 г. е подписано споразумение на 07.12.2021 г., което се изпълнява, съгласно договореностите. Остатъкът от сумата към 31.03.2023 г. по споразумението е 7 586 хил. лв.

Договорените парични потоци до 1 г. по споразуменията са 4 464 хил. лв.

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет Компанията има предявени съдебни искове за събиране на дължими суми срещу следните железопътни превозвачи:

- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви.
- „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД:
 - Предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви;
 - Предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси, цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на Компанията и мораторни лихви.

- „Българска железопътна компания“ ЕАД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса преминаване и такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия), цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на Компанията, допълнителни услуги и мораторни лихви.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти в банки се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

През първо тримесечие на 2023 г. не са признати загуби от обезценка по отношение на търговските и други вземания над 1 година. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Компанията по отношение на тези финансови инструменти.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси своите задължения. Компанията посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Компанията държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безлихвена финансова помощ и финансирания от държавата.

Към 31 март 2023 г. падежите на договорните задължения на Компанията (съдържащи лихвени

плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 март 2023 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	2 010
Търговски и други задължения	25 047	17 126
Общо	25 689	19 136

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Компанията са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 декември 2022 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	2 171
Търговски и други задължения	19 553	19 038
Общо	20 195	21 209

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Компанията отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

31. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Компанията във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Компанията да продължи да съществува като действащо предприятие;
- да осигури адекватна рентабилност на собствения капитал.

Компанията наблюдава капитала на базата на съотношението на собствения капитал към получените заеми.

Компанията определя собствения капитал и заемите на основата на балансовата им стойност.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

В хиляди лева	31.03.2023	31.12.2022
Собствен капитал	1 256 451	1 273 711
Общо привлечен капитал (без безвъзмездни средства и отсрочени данъчни пасиви)	102 441	91 370
Пари и парични еквиваленти	(451 577)	(404 853)
Нетен дълг	(349 136)	(313 483)
Съотношение на собствен капитал към привлечен капитал	12:1	16:1

32. Условни пасиви

Към 31 март 2023 г. срещу Компанията има предявени съдебни искове на стойност 1 382 хил. лв., представляващи обезщетения за претърпени имуществени вреди, изхода за които не може да се прогнозира.

Към 31 март 2023 г. са предявени 44 граждански иска срещу НКЖИ за обща сума в размер на 5 144 хил. лв. (пет милиона сто четиридесет и четири хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на пострадалите граждани, в резултат на причинена мощна взривна вълна на 10.12.2016 г. в района на гара Хитрино, обл. Шумен, при преминаване на влакова композиция. Към датата на издаване на настоящия финансов отчет не може да се прогнозира изходът на предявените дела, поради тяхната правна и фактическа сложност.

Във връзка с изпълнение на проекти, финансирани със средства от ЕС по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“, Механизъм за свързване на Европа (МСЕ), по които НКЖИ е бенефициент, са наложени финансови корекции, които са в процес на потвърждаване от съответните органи, и за които са възможни бъдещи парични потоци за вероятното им уреждане.

Ръководството на НКЖИ счита, че другите отправени искове по-скоро няма да доведат до разходи за Компанията и изходящи парични потоци при уреждането им.

Не са възникнали условни пасиви за Компанията по отношение на дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия.

33. Събития след края на отчетния период

След отчетната дата:

- продължава военния конфликт Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Компанията няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Компанията разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Компанията, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап;

- през месец април 2023 година с решение на Върховния касационен съд, за произшествието на гара Хитрино са признати за виновни двамата машинисти, управлявали влаковата композиция. Заведените граждански дела срещу Компанията, които са спрени ще бъдат възобновени, въз основа на решението на ВАС.

Не са настъпили други събития след датата на междинния индивидуален финансов отчет, които да влияят на информацията представена в настоящия финансов отчет за първо тримесечие на 2023 година и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания.

инж. Златин Крумов
Генерален директор



Лидия Давидова
Главен счетоводител

Заложено съгл. чл.59 ал.3 и 4, във връзка с чл.45, ал.1, т.3 от ЗЗЦД

Дата на съставяне: 28 април 2023 г.